

הכנסת

הכנסת העשרים-וחמש מושב שני

פרוטוקול מס' 395
מישיבת ועדת הכספים
יום שלישי, כ' באייר התשפ"ד (28 במאי 2024), שעה 10:00

סדר היום:

ייעוד תקציבים ליישובי הצפון במסגרת ציון הכנסת את יום למען שיקום ותקומת יישובי הצפון, הצעתם של חה"כ אליהו רביבו וחה"כ אפרת רייטן

נכחו:

חברי הוועדה:

משה גפני – היו"ר
ינון אזולאי – מ"מ היו"ר
אלי דלל
שרן מרים השכל
אימאן ח'טיב יאסין
אחמד טיבי
נעמה לזימי
סימון מושיאשוילי
משה סולומון
חמד עמאר
יצחק פינדרוס
אליהו רביבו
אלון שוסטר
נאור שירי

חברי הכנסת:

ואליד אלהואשלה
ששון ששי גואטה
יוראי להב הרצנו
טטיאנה מזרסקי
משה רוט
אפרת רייטן מרום

מוזמנים:

ידידיה גרינוולד	–	רפרנט פנים, אגף התקציבים, משרד האוצר
עינב פרץ	–	ממונת מחוז צפון, משרד הפנים
ענת לובזנס	–	ראש מינהל כלכלה, מרכז השלטון המקומי
אנואר עאמר	–	ראש המועצה המקומית חורפיש
יוסי קקון	–	ראש עיריית צפת
מומי ברקליפה	–	יו"ר ועד מקומי מנות, מועצה אזורית מעלה יוסף
מוטי חטיאל	–	ראש מועצת ראש פינה
מוטי בן דוד	–	ראש עיריית מעלות תרשיחא
ניגם שריף	–	ראש מועצת גוש חלב
עידו קהת	–	מנהל אתר מצודת כוח, מועצה לשימור אתרים

איתן ברושי	–	חבר כנסת לשעבר
ד"ר אלעד ירון	–	יו"ר איגוד האוצרות והאוצרים
אורית יאשקין צ'רכי	–	הסברה, פורום מגן עוטף לבנון
אהרון גמזו	–	ממייסדי פורום מגן עוטף ישראל
ליאת כהן רביב	–	פורום מצפינים, תושבת מטולה
עובד בן זאב	–	מנהל קהילה, קיבוץ שמיר
מיטל		

ייעוץ משפטי:

שלומית ארליך

מנהל הוועדה:

טמיר כהן

רישום פרלמנטרי:

סמדר לביא, חבר תרגומים

רשימת הנוכחים על תואריהם מבוססת על המידע שהוזן במערכת המוזמנים הממוחשבת. ייתכנו אי-דיוקים והשמטות.

ייעוד תקציבים ליישובי הצפון במסגרת ציון הכנסת את יום למען שיקום ותקומת יישובי הצפון**היו"ר משה גפני :**

בוקר טוב. אני מתכבד את ישיבת ועדת הכספים. אנחנו מתחילים דיון היום על השיקום, פיתוח וסיוע ליישובי הצפון. הייתה בקשה של חבר הכנסת אליהו רביבו וחברת הכנסת אפרת רייטן לקיים את הדיון הזה בוועדה, זה יום שמקיימים עליו דיונים בחלק מוועדות הכנסת. אני רציתי לקיים את הדיון הזה, זה מתפתח באופן לא חיובי ולכן אני שמח על הבקשה הזאת ואני כמובן אפשר לך מיד, חבר הכנסת רביבו להציג את הדברים, אני רק אבקש לפני זה לומר כמה דברים.

אנחנו עברנו את הסיוע ואת הדיונים בעניין הזה ביישובי הדרום, זה בא לכאן עם בקשות של הממשלה לסייע תקציבית גם לעסקים וגם לציבור וגם למפונים, קבעו גם את מרחקי הקילומטרים ביישובים שבהם אנחנו סייענו להם, לוועדה זה נכנס עם בקשה ל-4.5 מיליארד שקל וזה יצא לאחר הדיונים בוועדה עם 17.5 מיליארד שקל שאנחנו נתנו ליישובי הדרום. לא שזה מספיק ולא שזה פותר את הבעיה, אבל מדינה צריכה לעמוד מאחורי התושבים שלה ולסייע להם כשיש מציאות כזאת שהיא מציאות מאוד קשה. זאת המציאות שיש היום בצפון.

יש כמה דברים מאפיינים את הצפון. קודם כל הדבר שאנחנו לא סיימנו בו את הדיון כפי שצריך, זה הנושא של התיירות. הצפון היפה שכל אחד מאיתנו רוצה לנסוע לשם, ללכת לצימר, ללכת למסעדה, כל מה שנעשה בצפון, הכול ריק, הכול סגור ואנשים יפשטו את הרגל. זה דבר שהוא בלתי מתקבל על הדעת וצריך בעניין הזה לטפל כלכלית. אני לא מדבר על דברים אחרים, אבל כלכלית צריך לטפל בזה באופן מיידי.

יש נושאים שהם לא קשורים בכלל לפיקוד העורף. היו אצלי מכפר סולד, והטענה שלהם היא טענה נכונה, אין תשובה לטענה הזאת. אז בסדר, לא אמרו להם לפנות, אז בגלל שלא אמרו להם לפנות - - -

נאור שירי (יש עתיד) :

אמרו להם לא לפנות.

היו"ר משה גפני :

לא אמרו להם לפנות.

אהרון גמזו :

אמרו לנו להתפנות ואז לפי החלטת הפינוי אמרו אתם לא בפנים.

היו"ר משה גפני :

תעשה לי טובה, אל תעזור לי פה עם חברי הכנסת, זה מסובך, אין צורך בסיוע הזה. המציאות היא שיש יישובים רבים בצפון שנמצאים על קווי גבול כאלה שיכול להיות שאם היו עושים קריטריון של פיקוד העורף אז הם בחוץ, לא מפנים אותם, על הנייר היה אפשר לכתוב שזה בסדר וזה לא בסדר.

קריאה :

לא תיאמו עם החיזבאללה את הקווים האלה.

היו"ר משה גפני :

ואז המציאות היא מציאות שאנחנו לא יכולים לעמוד מנגד, אנחנו לא יכולים להגיד שהתושבים האלה ייפלו כלכלית באופן מוחלט ואנחנו לא עושים כלום בגלל שהם לא בפיקוד העורף. אין לזה רלוונטיות, פיקוד העורף בנושא של הצפון הוא רלוונטי לגבי פינוי, הוא רלוונטי לגבי דברים אחרים, לגבי להכריז שטח צבאי סגור או דברים מהסוג הזה, אבל מה שאנחנו מדברים, בוועדת הכספים אנחנו מדברים על סיוע כלכלי שאם לא כן האנשים האלה ייפלו.

יוראי להב הרצנו (יש עתיד):

אדוני מהאופוזיציה?

היו"ר משה גפני:

לא, אני ממדינת ישראל.

יוראי להב הרצנו (יש עתיד):

אז למה זה לא קורה?

היו"ר משה גפני:

אתם רוצים שאני לא אקיים את הדיון הזה בגלל שאני בקואליציה?

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

מה קרה לך? לא שמעת אותו בנאום שלו ב-40 חתימות?

נאור שירי (יש עתיד):

שוויון, צדק.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

כן, האופוזיציה הכי גדולה הייתה אתמול.

נאור שירי (יש עתיד):

אני קמתי ומחאתי כפיים.

טטיאנה מזרסקי (יש עתיד):

אם יש לנו את אותם ערכים אז צריך כבר לקבל.

היו"ר משה גפני:

אני מדבר לגופו של עניין ואני מבקש מכולם את אותו דבר. חבר הכנסת אליהו רביבו, אני מבין שאתה מייצג את שניכם.

אליהו רביבו (הליכוד):

אנחנו מתחלקים בין ה –

היו"ר משה גפני:

מתחלקים בוועדות, בסדר גמור, יפה מאוד. ואני גם מקדם בברכה את ראש העירייה החדש של צפת, הרב קקון.

נאור שירי (יש עתיד):

רק אותו? יש עוד ראשי ערים.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

יש עוד ראשי ערים חדשים.

מוטי בן דוד:

מעלות תרשיחא.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

אני מברך את ראש המועצה המקומית חורפיש, אנואר עאמר, שנבחר חדש.

אנואר עאמר:

תנו לי להגיד מילה. קודם כל אני ראש מועצת חורפיש, אנחנו נמצאים מ-0 עד 5, אנחנו לא התפנינו ואנחנו גרים במקלטים, לא בבתי מלון.

ליאת כהן רביב:

ובסוף יש את האזרחים שבחרו את כולכם.

היו"ר משה גפני:

ראש מועצת ראש פינה, מוטי חטיאל.

מוטי בן דוד:

הוא פשוט רוצה לראות תרבות דיבור הרבה יותר מכבדת.

היו"ר משה גפני:

לא חשוב, זה בהומור.

מוטי בן דוד:

אבל ככה רואים את זה מהצד וזה נראה רע מאוד בציבור.

היו"ר משה גפני:

אל תראה את זה מהצד, תבוא פעם לכנסת, תיבחר לכנסת, תראה שיש כאן גם דברים תרבותיים ויש כאלה שפחות.

אלון שוסטר (המחנה הממלכתי):

תבוא אליי למשרד אחר כך, מוטי, תרבות דיור זה בלשכה ליד.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. חבר הכנסת רביבו, בבקשה.

אליהו רביבו (הליכוד):

אדוני היושב ראש, ראשית אני מודה לך על קיום הדיון המאוד מאוד חשוב הזה במסגרת היום מיוחד לשיקום ופיתוח הצפון. ליתר דיוק, אני מבקש להודות לך על הרגישות שאתה מגלה לאורך כל התקופה מאז פרוץ המלחמה, בשימת הדגש הבלתי נגמרת שאתה נותן בדיונים ובישיבות מקדימות מחוץ לדיונים, בהכרה ביישובים כיישובי ספר, במתן מענה במחלוקת בין פיקוד העורף לפיקוד צפון, בדיסוננס

שיש בין ההסכמה של האוצר לבין ראיית פקידי האוצר. זה לא נסתר מעיני אף אחד, בוודאי לא מעיני ואין לי אלא להודות לך על כך.

נעמה לזימי (העבודה):

אתה ראית שהכול סודר בכנסת בפיקוח הפרלמנטרי שלנו? היו דיונים אינטנסיביים? הרגשת שהיה פה מאמץ אמיתי שמונה חודשים? אתה יכול לערוב לזה, יו"ר הוועדה? יו"ר הוועדה אומר שזה לא נכון.

היו"ר משה גפני:

לא אמרתי לא נכון, עשיתי עם הראש ככה.

נעמה לזימי (העבודה):

אין לתאר.

אליהו רביבו (הליכוד):

חברת הכנסת נעמה לזימי, את החלטת להגיע לפה - - -

נעמה לזימי (העבודה):

הם מחמיאים לעצמם.

ששון ששי גואטה (הליכוד):

הרב גפני, זה לא אומר שלא היה, הוא טוען שצריך לעשות עוד, עשינו ונעשה עוד.

נעמה לזימי (העבודה):

לא עשיתם. ששון, עשיתם?

ששון ששי גואטה (הליכוד):

כן, עשו.

נעמה לזימי (העבודה):

אתה קצת מבויש.

ששון ששי גואטה (הליכוד):

ברור שצריך לתת עוד.

נעמה לזימי (העבודה):

לא, את החרטוטים האלה לא – המניפסטים האלה – אבל להגיד שעשיתם? הממשלה והכנסת התחלקו ביניהם בעשייה? אנחנו מתבטלים שמונה חודשים.

היו"ר משה גפני:

נעמה, אני קורא לך לסדר פעם ראשונה.

נעמה לזימי (העבודה):

זה יותר הגיוני.

אליהו רביבו (הליכוד):

זה משהו מדהים, אתה יודע? תראה, בחורה אינטליגנטית מאוד, חריפה מאוד, מבינה מסרים באופן מאוד מאוד חד ובכל זאת מצליחה לעוות את זה. זה לא מה שאמרתי, כל מה שאמרתי זה שאני מבקש להודות ליושב ראש הוועדה על הרגישות שהוא מגלה בתוך העניין הזה.

היו"ר משה גפני:

בסדר, הבנו, אני לא בפריימריז.

נעמה לזימי (העבודה):

גם אני לא. היום יש בחירות. אני מזכירה שגם אני לא בפריימריז.

ששון ששי גואטה (הליכוד):

זהו, מה את עושה פה?

נעמה לזימי (העבודה):

אני בכנסת כי יותר חשוב להיות פה מאשר בפריימריז היום. זה למה הגעתי לכאן היום, יותר חשוב. אני עוד מחכה למתווה התיירות מלפני חודש, שהבטיחו תוך יומיים.

ינון אזולאי (ש"ס):

יאיר גולן גם ככה נבחר. לא הבנתי, את לא רוצה שיהיה דיון על הצפון?

נעמה לזימי (העבודה):

אני רוצה, אבל בלי חרטוטים בבקשה.

היו"ר משה גפני:

נעמה, אני מבקש לא להפריע. זה דיון חשוב, אני מבקש שהוא יתקיים, תעזבי את כל הדברים מסביב. אנחנו יודעים שיש מספיק במות לעניין הזה. בבקשה, לגופו של עניין.

אליהו רביבו (הליכוד):

אני מבקש להוסיף עוד משהו לפני גופו של עניין, אדוני היושב ראש. אין ספק שאנחנו לא רגילים לראות במחוזותינו חברי קואליציה יכולים למתוח ביקורת ולשמש כוועדה שמפקחת באמת על עבודת הממשלה כשהם חלק מהממשלה. אנחנו כאלה, עם כל הצניעות, זה מה שאנחנו עושים חדשות לבקרים, בוודאי בוועדת הכספים, ואין לכם אלא להתקנא ביכולת שלנו לבטא את ההסתייגויות שלנו גם מהממשלה. ולאמיתו של דבר, יותר מזה, במדינת מתוקנת ובמערכת מתוקנת לא היה צריך להקים לא שדולה לשיקום הצפון ולא לקיים יום מיוחד. הגענו למצב הזה ואם בצוק העיתים זה מה שאנחנו נאלצים לעשות אנחנו עושים את זה חרף העובדה שאנחנו חברי קואליציה.

אז, אדוני היושב ראש, תושבי הצפון היום ובעצם המדינה כולה נמצאים במציאות בלתי מתקבלת על הדעת בה התושבים מנותקים מבתיים כבר כמעט שמונה חודשים. אם נדייק 18 באוקטובר החלטת הממשלה בדבר פינוי יישובי הצפון, 11 יום לאחר פרוץ הטבח בדרום, לצערנו לראשונה רצועת הביטחון היא בתוך שטח ישראל ולא מחוץ לשטח ישראל.

בראיית המקור חברת הכנסת אפרת רייטן ואני הקמנו את השדולה לשיקום ופיתוח הצפון על מנת לקדם מנהלת חיצונית לצפון בדומה לתקומה. זאת הראייה המרכזית שאיתה יצאנו לדרך, כזו שתקבל תקציבים נכבדים ותכין תוכניות פעולה כבר מעכשיו לטווח המידי ולטווח הרחוק. לאלה שמפונים וצריך לתת להם מענה במקום מושבם וליישובים ולמערכות ולתשתיות באזורים שנפגעים חדשות לבקרים.

התוכנית בשיתוף הרשויות והתושבים צריכה לגעת בכלל האספקטים שנפגעו במלחמה, כפי שצינתי, דיוור, תשתיות, ביטחון, מבנה קהילתי, חינוך, רווחה ועוד. אני יודע כי הממשלה אתמול אישרה תוכנית גג כזו שתתממשק תחת מטה שחר הצפון במשרד ראש הממשלה שיתכלל את הנושא. אני מברך על כך למרות שלדידי ההחלטה הזאת הגיעה מאוחר מאוד. לא רוצה להגיד מאוחר מדי, אבל בוודאי מאוחר מאוד.

מטרת הדיון היום מבחינתי, אדוני, היא להבין אילו תקציבים צבועים לצורך העניין. אני מבקש מאדוני יושב הראש לקבוע שתקציבים שהיו משויכים בין כה וכה לצפון לפני המלחמה לא ייספרו כחלק מהתוכנית. אני מבקש כאן ממשרד האוצר לא לאסוף דברים קיימים, להציג אך ורק את מה שלא היה קודם ולדבר איתנו במונחים תוספתיים בלבד. לדבר בשפה כפולה שבה אנחנו נשמע כותרות בומבסטיות ובסוף אנחנו הולכים לשורות התקציב ואנחנו רואים שזה הופיע או שנויד מתוך מטרות הצפון, לא עושה עלינו רושם, אנחנו מבקשים לקבל התייחסות לתקציבים תוספתיים בלבד.

אני מבקש לדעת כמה יעלה לבנות מחדש את מנרה. צריך לבנות אותה, לא פחות ולא יותר. כל מי שהסתובב ביישובי הצפון המופגזים מבין שיש אזורים שלמים, גם בתשתיות.

אלון שוסטר (המחנה הממלכתי):

לא רק מנרה.

אליהו רביבו (הליכוד):

אני נתתי דוגמה את מנרה ואני אומר שכל מי שהסתובב ביישובי הצפון המפונים מבין שיש אזורים שלמים שאם הם לא נמחקו צריך פשוט לשטח אותם ולבנות אותם מחדש, לרבות בתים פרטיים, מוסדות חינוך, תשתיות גישה ופארקים, שטחים חומים וירוקים וכן הלאה.

אני מבקש לדעת כמה יעלה למגן את בתי הספר ומוסדות החינוך, כמה יעלה לשקם את המשקים ולפצות את החקלאים. זה נכון שאנחנו עדיין לא יודעים באמת כמה באופן מצרפי, כי האירוע האמיתי עוד לא התחיל, אבל אנחנו חייבים לקבל אינדיקציה של מדד כמה עולה לשקם משק. כשנסיים את האירוע ניצור את המכפלה על פי אותו מדד, אבל שזה לא יהיה משהו בשלף.

אני מבקש לדעת כמה תמריצים יוקצו והטבות מס תוספתיים כדי שאנשים יחזרו לגור במטולה ואפילו להגדיל את היישוב. על כל X שהיה אנחנו צריכים לשאוף שיהיה X פלוס Y. שוב פעם, מטולה או מנרה זה לצורך הדוגמה. יש אזורים שלמים. יש אזור תעשייה מדהים, מפותח, שהתפתח בשנים האחרונות כנגד כל הסיכויים בקרית שמונה והיום אותם מקומות שעוד איך שהוא הבינו את האירוע בזמן ובליט ברירה נסו על נפשם למקום מרכזי יותר במרכז הארץ, אנחנו צריכים לדאוג לכל הפחות בשלב הראשון שיהיה להם לאן לחזור ושיהיה להם איך לחזור ושיהיה להם כדאי לחזור.

אני שוב פעם מבקש להודות לך, אדוני היושב ראש, על הדיון. אני בטוח ומנוסה שהוועדה עם כלל חבריה תעקוב אחר הנושא ושוב אני מבקש להודות לחברתי חברת הכנסת אפרת רייטן על השותפות המלאה ועל היכולת שלה ושלי לגשר על מחלוקות ומיקומים פוליטיים קואליציה אופוזיציה.

היו"ר משה גפני:

היא נמצאת בוועדה אחרת?

אליהו רביבו (הליכוד):

היא נמצאת בוועדת הבריאות.

היו"ר משה גפני:

אף אחד ממפלגת העבודה לא הולך לפריימריז?

אליהו רביבו (הליכוד):

הנה, נעמה לזימי נמצאת פה ומייצגת.

היו"ר משה גפני :

אף אחד לא הולך לפריימריז?

אליהו רביבו (הליכוד) :

לא, יאיר גולן זכה.

נעמה לזימי (העבודה) :

אני רוצה לומר, בסוף כולנו פה, גם בשביל אזרחים. והנה, אפרת פה. אבל אני חושבת שהנושא של הצפון חשוב יותר ועומד מעל דברים אחרים.

היו"ר משה גפני :

תודה רבה, חבר הכנסת רביבו. חברת הכנסת אפרת רייטן, בבקשה.

אפרת רייטן מרום (העבודה) :

אני הולכת מיד.

היו"ר משה גפני :

בסדר, רביבו מייצג אותך.

אפרת רייטן מרום (העבודה) :

האמת שיש שותפות בין רביבו ובני בחודשים האחרונים שעוסקת באנשי הצפון. אני חושבת שהנושא הזה, לאור כל הדרמות והטרגדיות שמדינת ישראל עוסקת בהן בשמונה החודשים האחרונים, לצערנו המצוקות שלהם נדחקו מעט הצידה לעומת שאר הדברים שנראים חמורים יותר או חריפים יותר. שיתוף הפעולה הזה של קואליציה ואופוזיציה עבור אנשי הצפון הוא מבורך ואני מברכת על החברות.

והבוקר כל הכנסת התגייסה, תשע ועדות במקביל, שעובדות עד 16:00 והמליאה, גם היא מתגייסת לדיונים בכל הנושאים כדי לשמוע את אנשי הצפון והנושאים שאנחנו מעלים כאן, הם נלקחו מהשטח. אני חושבת שזו זכות גדולה לשבת בכנסת ולשרת את העם. זאת התחושה לנו, שליחי ציבור שמגיעים לכאן ומביאים לכאן, לבית של העם, לבית הנבחרים את כל הנושאים. האמת היא שזה לא כל, לצערנו יש כל כך הרבה, אבל נושאים אקוטיים שהמדינה חייבת לתת להם מענה.

אני יודעת, כמו רביבו חברי, כמה כוח יש ליושבי ראש ועדות. הייתי יושבת ראש ועדה ואני מכירה את הכוח, ושלך באופן ספציפי כמובן, לתקן אפילו דברים מסוימים. אנחנו לא נוכל לתקן את העולם, לא נעשה תיקון עולם היום, אבל אפילו דברים נקודתיים ומסוימים הרי זה כמו עולם ומלואו עבור האזרחים. כשאני יחד עם אלי הגענו ליישובים הלא מפונים ואתה רואה קהילות שלמות שחיות תחת מטח הטילים ותחת עסקים סגורים, רווחה, בריאות, הכול נמצא שם במצוקה.

היו"ר משה גפני :

דיברנו על זה.

אפרת רייטן מרום (העבודה) :

ממש אני מחזקת את ידיכם למצוא את הפתרונות היצירתיים, זה מה שצריך פה עכשיו. לא לשכוח אותם, לא לזנוח אותם, אנחנו גם בוועדת הרווחה תיכף נלך לעזור להם ספציפית בעניינים אחרים. בהצלחה בדיון הזה.

היו"ר משה גפני :

תודה רבה. יוסי קקון, ראש עיריית צפת, אנחנו מברכים אותך על בחירתך, אנחנו נעשה גם עם ראשי ערים אחרים, אני מבקש אם תוכל בכמה מילים לגבי הבעיות בצפת, שזה משליך גם על האחרים.

יוסי קקון :

תודה רבה, כבוד היושב ראש. אני מגיע מהצפון הרחוק, אני ראש עיריית צפת. אני רוצה לומר לכם שאנחנו בצפת במלחמה, לא פחות. אמנם אנחנו לא יישוב מפונה, אבל היירוטים שיוצאים מאצלנו, הנפילות סמוך אלינו. להתעורר בלילה מנפל של מיירט שנפל אצלנו ואנחנו כבר שמונה חודשים ללא תיירים בכלל.

כל מי שמבין טיפה בעסקים מבין שבסוף יש היצע וביקוש. העסקים אצלנו ברובם נפתחים על דעת זה שיש תנועה של חצי מיליון עד מיליון איש בשנה אצלנו בצפת. חצי שנה אנחנו בלי נפש חיה. יש לנו עסקים של תיירות פרופר, כמו מלונות, צימרים, גלריות וכו', שמושבתים לגמרי, פשוט סגורים, אין שם נפש חיה ואנחנו לא מדברים על טייקונים שיש להם כמה סניפים, אנחנו מדברים על אנשים שמפעילים את זה ממש. בעל החנות הוא בעל העסק, בעל הצימר הוא בעל העסק והם בקריסה כלכלית טוטאלית.

כמו כן עסקים באדוות השניות והשלישיות, מסעדות, תיירות אטרקציות, אוטובוסים, הרבה עסקים שפשוט נפלו. יש לי אצלי במשרד ניילונים שלמה של העסקים, ביקשתי אישורים מרואי חשבון, יש לנו הרבה עסקים שירדו ב-100%, יש לנו -70%, 50%, אנחנו מבקשים מהוועדה, ואני פונה לכנסת ולממשלה, אנחנו חייבים סיוע אצלנו לעסקים. אנחנו גם ככה בסוג של התאוששות עוד מהקורונה בעסקים אצלנו ועכשיו שוב נפל עלינו הדבר הזה. חייב את ההירתמות שלכם למען העסקים אצלנו.

היו"ר משה גפני :

הממשלה לא עוזרת בכלום?

יוסי קקון :

כלום, הייתה לנו עזרה באוקטובר, נובמבר ודצמבר. מתחילת שנת 2024 כלום, שום דבר.

היו"ר משה גפני :

תודה רבה. סימון, בבקשה.

סימון מושיאשוילי (ש"ס) :

תודה, אדוני. יישר כוח על הדיון הזה. אני רוצה דווקא לציין את הלפני ה-7.10. אני חושב שהצפון והפריפריה בכלל מוזנחת עוד מקום המדינה. אז אנחנו סוחבים את זה וה-7.10 איך אומרים? היה המכה בפטיש, פשוט גמר את קו העימות ועוד יישובים מאוימים לדוגמת היישוב צפת, הר מירון וכל הסובב אותו שם. אין שום סיבה, אדוני, שילד במטולה, בחורפיש, בג'וליס, בקיבוץ דפנה או בקרית שמונה לא יקבל את אותם שירותים כמו שילד בגבעתיים או תל אביב מקבל.

אנחנו התוודענו למפעל פרי הגליל. לא פעם ולא פעמיים אצלנו בדיון הגיעו לכאן גם העובדים וגם המנכ"ל, אלביט העבירה את המפעלים שלה מאזור קרית שמונה. ראיתי לפני מספר ימים שגם חברת סאן הייטק עומדת להעביר. אני לא יודע לאיזה מציאות יחזרו התושבים לכשיחזרו.

רש"י אומר לא מדובשך ולא מעוקצך, את העוקץ הם קיבלו, אולי התקופה זאת תביא את הדבש לאותו חבל ארץ מדהים ויפה. אז אני מצטרף לשאלות של חבר הכנסת רביבו, מה שהוא שאל בסיום דבריו, ונקווה שבאמת יהיה לנו לתועלת הדיון וכל מה שייאמר כאן.

היו"ר משה גפני :

תודה רבה. אנואר עאמר, ראש מועצת חורפיש.

אנואר עאמר:

בוקר טוב לכולם. הסיפור של הצפון הוא מאוד כואב לכולם. אני מ-0 עד 5, נכנסתי בהצעת המחליטים של אתמול ואין לי שום בעיה, אבל אני רוצה שאתם תבינו פה מה מתרחש בצפון. אנחנו נמצאים במצב הכי קשה בעולם. אם כל הלב שלנו עם המפונים בתל אביב ושגרים בבתי מלון תדעו שתושבי הצפון שנשארים במקומות שלהם, ביישובים שלהם, ישנים בתוך המקלטים. הם חווים את החוויות הכי קשות של ירי, של מיירותים, של מזל"טים באוויר.

במהלך שמונה חודשים אף אחד לא פנה, אף אחד לא ביקר, אף אחד לא סייע בשום דבר. אם אני אומר לך, אני מכפר דרוזי, אני מייצג 7,000 תושבים שכולם לוחמים, 10% במילואים כרגע, שני קורבנות שנפלו במלחמה, אני לא זכיתי אפילו לשקל אחד מהמדינה. זה דבר מאוד מאוד מכעיס, כואב, כואב מאוד. הרווחה שלי מתמוטטת, המועצה שלי מתמוטטת, אני כבר ב-10 מיליון שקל בחובות כי אני מממן את הדברים האלה ולא המדינה, הכלכלה שלי מתמוטטת, כל התיירות שלי גמורה, אין עסקים, אין מסעדות, אין צימרים, אין בתי מלון, אין כלום.

היישוב היחידי שנותן מגן לצפון זה כפר חורפיש. אם אתה נוסע מנהריה ועד צפת אתה עובר רק בכפר אחד שנותן לך חיים, שיוצעים שיש פה מדינת ישראל, זה כפר חורפיש, שיש בו את החיים שממשיכים. בתי הספר לא ממוגנים, מצב הביטחון על הפנים, הפחד המתמשך של התושבים. אנחנו סובלים יום יום. אפילו תוכנית החומש של העדה הדרוזית, של המועצות הדרוזיות, עדיין לא אישרו אותה. נראה לה ששמונה חודשים אין לנו כסף? איך זה יכול להיות? איך אתם לוקחים את זה? איזה מצפון יש לכם? אנחנו קורסים.

אין לנו מקומות ציבוריים, אני מזמין אותך, אדוני, תבוא אלי לביקור. אם אתה תמצא נדנדה אחת בחורפיש של ילד בן שלוש שיכול לשחק תבוא אלי בטענות. אין לי מתנ"ס, אין לי אולם כדורסל, אין לי מגרש כדורגל, אין לי פארק, אין לי כלום. בהחלטת המציעים זה לחזק את הדיור ואת המקומות הציבוריים ואת הכלכלה ואת החינוך ואתם ישנים בעמידה, סליחה על הביטוח, לאף אחד לא אכפת.

אני מודה לשדולה בארה"ב, ליהודים בארה"ב, שהביאו לי 100,000 דולר בשביל לנשום חמצן ולא המדינה שלי שאני הגנתי עליה. אני 37 שנים בביטחון ויש כמוני עוד עשרות בחורפיש שהם נמצאים עכשיו במילואים ארבעה חודשים, לילדים שלהם אין מקום לשחק בו או לתת להם משהו קטן לרווחתם.

איפה אתם? למה אתם לא מתעוררים? כל הדברים היפים מהצפון, שלוש שעות נסעתי לפה, אני רואה רק דברים יפים. תתייחסו לאלה שגרים בצפון, אנחנו מגני הצפון, אנחנו מגני המדינה. יש לי 40 חיילים במילואים, אני מתגבר את אביבים ואת שתולה ואת מתת ואת כל היישובים שמופגזים יום יום. אני מתגבר אותם, אף אחד לא מתגבר אותם. ריבוננו של עולם, יש לכם מלח הארץ שם, יש לכם את הציוניים האמיתיים שם, תבואו תבקרו אותם, בכפר סולד, במעלות, בחורפיש, בכל המקומות האלה.

איפה אנחנו חיים? אני בא לפה, מביאים לי מים, מביאים לי סודה, גם את הדברים האלה אין לי בכפר, כי אין איפה לקנות. אני מתמוטט, אדוני, מתמוטט, המועצה מתמוטטת.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. נאור.

נאור שירי (יש עתיד):

אחרי הדברים של ראש מועצת חורפיש קצת קשה לי להוסיף, אבל זה לא אומר שאני לא אדבר. אני קודם כל רוצה לאחל לכם, לממשלת ישראל או לקואליציה, שבוע טוב ובוקר טוב. באמת בוקר טוב לממשלת ישראל, עשרות דיונים כבר היינו פה, חלק הייתם, ראשי המועצות, חלק הייתם בבחירות, עשרות דיונים היו פה על הצפון, על החל"ת, על הפינוי, על פיקוד העורף, על הצבא שאמר, על החלטה. החלטת הממשלה של 3.5 מיליארד שקלים, מתי הייתה? ארבעה חודשים.

שמונה חודשים אנחנו כבר באירוע, אחרי ארבעה חודשים נזכרת ממשלת ישראל שיש מלחמה בצפון, אני בכלל לא אדבר על הפינוי, אנחנו כאילו מעלים דברים מהאוב על הפינוי, איך נעשה הפינוי, לאן נעשה הפינוי, מה נעשה ברשויות שפינו להם, נגיד קרית שמונה שלא נמצא פה, שפינו לו את האזרחים שלו ל-223 יישובים. על זה אני כבר לא אדבר כי כבר מה יש לומר? אז בוקר טוב לממשלת ישראל שנזכרה שיש צפון.

ומתי אנחנו נזכרים ואיך אנחנו מזכירים את הצפון? בתיירות, בזה שאנחנו נרצה להגיע לצפון. הצפון זה לא תיירות, יש שם אנשים, יש שם אזרחים. מה זה תיירות? מה, אני צריך צימר? אז אוה יש צימר. יש מלחמה בצפון אז עכשיו אני אדאג לצפון. מה זה המינוח הזה בסוף? זו הבעיה העיקרית שלנו, שזו הקונוטציה שלנו לצפון.

אני שהסתובבתי בצפון, היינו באמת עשרות פעמים, כל פעם אנחנו עולים על דברים. דיברתי איתך גם על החל"ת. אנשים הוצאו לחל"ת, סיימו את החל"ת, הם לא מפונים, אבל הם עובדים במקום שפינו אותו ואף אחד לא עוזר. כשאני הייתי במושב עלמה בצפון, ילדים בני שלוש לומדים בממ"ד, לומדים 23 ילדים ב-20 מטר מרובע עם שירותים של מקלט ציבורי. לא מותאם, זבובים, לא יכולים לצאת לעשות סיבוב בשכונה, הם לא יכולים לצאת, הם במקלט הזה שמונה חודשים. אף אחד לא בנה להם מיגון, כל מבני החינוך שלהם ריקים. למה לא לבנות להם מיגון? מה הבעיה לבנות ממ"ד? שבועיים יש ממ"ד. זה לא מעניין אותם.

ראשי המועצות, אומרים להם אופק צפוני, צפון בירתנו, ירושלים שמחתנו, כל אחד ממציא תוכנית תקומה לצפון, בזה אלופים. ממ"ד, חדר מוגן לילדים בגן אין. אתם מדברים איתי על תוכנית של מיליארדים, איזה מיליארדים? מסבנים אתכם? חדשים כישנים. אתם צריכים להבין את זה. אתה בעצמך אמרת, היית פה כמה פעמים כבר. אתה בא, מקבל, נואם, כולם מהנהנים, וגם אתה מסכים איתנו, אתה בעצמך מסכים איתנו על זה.

היו"ר משה גפני:

מה אתה מציע לעשות? להתייחס? לא הבנתי.

נאור שירי (יש עתיד):

אתה תמיד אומר לי את זה ואני תמיד אענה לך את התשובה, המיליארדים שעברו פה בחודשיים שלושה האחרונים, כולל תקציב המדינה, לא היה צריך לעבור תקציב מדינה, לא בגלל הסיגריות ברשות שדות התעופה, היה צריך לעצור את התקציב כי אין תקציב לצפון. זה לא עניין תוספתי, על זה היינו צריכים להשביט. ה-6.6 מיליארד שקל שלא עברו, למה הם לא עברו? בגלל רשות שדות התעופה, לא בגלל שהוא לא קיבל שקל. שאין לו דנדנות? אין לילדים איפה להיות. אם לילדים אין איפה להיות להורים אין איפה להיות. אם להורים אין איפה להיות המשק הישראלי סובל. מה זה תיירות? מה זה צימרים?

אני גם לא אדבר איתך על עסקים בצפון שאני גיליתי בשבוע עבר, שהם אירחו מפונים, פתחו את הצימרים, מאות צימרים, פתחו את הדלתות שלהם למפונים. היה להם סיווג מסוים שבגינו הם קיבלו החזר כחלק ממה שאתה עשית בוועדה. הורידו להם את הסיווג בדיעבד וממרץ הם לא מקבלים כסף. אין להם כסף.

הם דואגים לארוחות, הם יצרו מערכת לוגיסטית חדשה שלמה, וגם פנה אליך חבר הכנסת ולדימיר בליאק יחד עם קרויזר, פנו אליך על זה, יצרו לוגיסטיקה חדשה, הודיע להם משרד התיירות שהם לא נותנים להם כסף, מורידים בדיעבד את הדירוג והם עכשיו יוציאו את המפונים משם. מה תעשה המדינה? נעשה עוד דיון? משרד התיירות לא עונה להם.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. אל תייאש אותי.

נאור שירי (יש עתיד):

אז אל תעביר להם יותר כספים. שום דבר לא בא לוועדה.

היו"ר משה גפני:

אתם תצקו עליי כשאני לא מעביר כספים.

נאור שירי (יש עתיד):

לא, אני רוצה שתעביר את זה למקומות הנכונים. אני לא אצעק עליך, אני אהיה איתך. על מה השבתת את הוועדה? שבועיים לא באת לפה לוועדה.

נעמה לזימי (העבודה):

על אופק חדש.

נאור שירי (יש עתיד):

אתמול על מה נאמת? אין שוויון. יש שוויון ביני ובינך לבין אזרחי הצפון?

היו"ר משה גפני:

תודה רבה.

נאור שירי (יש עתיד):

עוד פעם תודה? סליחה, לא תודה.

נעמה לזימי (העבודה):

על אופק חדש, לא על הצפון.

היו"ר משה גפני:

מוטי בן דוד, ראש עיריית מעלות תרשיחא. ברכות על בחירתך, ראש עיר חדש, מקום מאוד יפה. שתצליח.

מוטי בן דוד:

תודה רבה. כבוד היושב ראש, אנחנו נמצאים היום בחזית, אנחנו נמצאים 6.5 קילומטרים מהגבול, אנחנו היום הקו הראשון עם חורפיש מול החיזבאללה, זה המצב היום, נכון להיום. אני אזכיר לכולם שקו העימות זה מ-0 עד 9 קילומטרים. בסוף יש פה מצב של הפרד ומשול, אנחנו היום מהקו של 5 קילומטרים לא קיימים, אנחנו תל אביב היום.

קריאה:

3.5 קילומטרים.

מוטי בן דוד:

אנחנו תל אביב. אנחנו, מעלות תרשיחא, שב-2006 חטפנו וכולם פה חטפו, כל אזור הצפון, היום אנחנו נחשבים לכאלה שלא קשורים לשום דבר. הילדים שלנו חווים מלחמה, המבוגרים שלנו חווים מלחמה, אנחנו במלחמה כבר שמונה חודשים.

אני לא בא לומר שום דבר על המפונים, מצב מורכב מאוד וצריך לתת להם את העדיפות, אבל לא יכול להיות שאנחנו מחוץ למשחק. איפה אנחנו? מה, אנחנו לא סובלים? אין לנו מפונים שמתפנים לבד? אין לנו כאלה שמגיעים מהיישובים המפונים אלינו שאנחנו מטפלים בהם? אין לנו תוספות רווחה? אין לנו מיליון ואחת מצוקות שאף אחד לא מתייחס אליהן?

החלטת הממשלה, איך יכול להיות שאנחנו היישובים שהם בקו העימות לא נמצאים בתוכנית? בטווח המיידי. זה לא יכול להיות. אני לא אמרתי לתת באופן שווה, אבל משהו, שיתייחסו אלינו. אנחנו כל יום עוברים שם מצוקה. מה עם מגן הצפון? אנחנו לא נמצאים בתוך התוכנית. מתווה העסקים, וכתבתי לך, כבוד היושב ראש, לגבי חודשים ינואר-פברואר, מרץ ואפריל אנחנו לא מקבלים. העסקים שלנו קורסים, כל נושא התיירות אצלנו אין, לא קיים, נמחק.

איך אנחנו מתנהלים מול האנשים האלה? יש פה משפחות שלמות שצריכות להמשיך לחיות. קח את אגמון, קח את המלוונות אצלנו, הצימרים, אפס שקלים. זה איזה שהיא רמה מסוימת שהיום אתה כבר לא יכול לייצר שום דבר. מה עם החל"תים של אותם עובדים? צריך להאריך להם, לתת להם אופק. אני מבין שאנחנו לא במשחק וזה חבל מאוד, בסוף אנחנו תושבי הצפון - - -

היו"ר משה גפני:

מי קבע שאתם לא במשחק?

אהרון גמזו:

975 קבע שאנחנו לא במשחק.

היו"ר משה גפני:

אנחנו לא הגענו לזה.

נאור שירי (יש עתיד):

שמונה חודשים הממשלה אמרה: אתם לא מעניינים.

נעמה לזימי (העבודה):

רגע, איך הם כן במשחק?

היו"ר משה גפני:

אנחנו נדבר על העניין הזה.

נעמה לזימי (העבודה):

שמונה חודשים, עוד שנה? נגיע לשנה, ל-7 באוקטובר? מתי?

היו"ר משה גפני:

מה הבעיה עכשיו?

נעמה לזימי (העבודה):

הוא אומר משהו נכון, תקשיב לו. מי אמר שאתם לא במשחק? איפה? איזה משחק?

היו"ר משה גפני:

טוב, בסדר, אני אשם בזה.

נאור שירי (יש עתיד):

חלק מהאשמים. אתה לא פרשן, אתה יושב ראש ועדה, אתה חלק מהקואליציה הזאת.

נעמה לזימי (העבודה):

אין לך אחריות?

ששון ששי גואטה (הליכוד):

בואו נירגע. אני יכול לתת לכם תשובה.

יוראי להב הרצנו (יש עתיד):

האופן שבו מתייחסים לתושבי הצפון זה לא גזרת גורל.

ששון ששי גואטה (הליכוד):

נכון שצריך לעזור ויש הרבה דברים שצריך לעשות למען הצפון, אבל בוועדה פה, ואתם הייתם שותפים, גם עשינו דברים טובים.

נעמה לזימי (העבודה):

מה אתה אומר?

יוראי להב הרצנו (יש עתיד):

ההתנהלות הזאת זה לא גזרת גורל.

ששון ששי גואטה (הליכוד):

יש עדיין מה שצריך לשפר ויש הרבה מה לעשות.

יוראי להב הרצנו (יש עתיד):

אתם המנהלים של המדינה, למי נפנה?

נעמה לזימי (העבודה):

ששון, הוועדה הזאת היא לא מופע ראווה, זה לא שדולה.

היו"ר משה גפני:

נעמה, תודה רבה.

נעמה לזימי (העבודה):

זה פיקוח פרלמנטרי, יש לה סמכויות ויש לה שיניים שאף אחת מהן לא הופעלה פה.

יוראי להב הרצנו (יש עתיד):

הם מתייחסים לזה כאילו זה גזרת גורל. ההתייחסות, ההתעלמות מתושבי הצפון.

נעמה לזימי (העבודה):

פה אנחנו שומעים, כאילו - - -

היו"ר משה גפני:

נעמה, מספיק. אדוני ראש העיר.

מוטי בן דוד:

חבר'ה, אפשר לסיים? אל תמסמס את זה, בבקשה, אנחנו לא מקבלים כלום ואל תגיד שקיבלנו מענה. זה ממש לא נכון.

היו"ר משה גפני:

אדוני ראש העיר, מה שאמרתי, אני חוזר ואומר, אני מבטיח לך, אנחנו נקיים את הדיון הזה כאן, אנחנו לא נעמוד מול הממשלה והממשלה תגיד שאתה לא נמצא בתוך הדיון הזה ואנחנו נגיד אמן.

נעמה לזימי (העבודה):

כמו המתווה לתיירות תוך יומיים?

היו"ר משה גפני:

לא יהיה דבר כזה. לא היה דבר כזה בדרום.

מוטי בן דוד:

אני מאוד מעריך את זה.

היו"ר משה גפני:

בבקשה, תסיים.

מוטי בן דוד:

חבר'ה, תנו לי לסיים, בבקשה. אני רק רוצה לומר דבר כזה, אני מבקש מכבודו, אם אפשר לסייע בנושא המתווה לעסקים לחודשים מרץ-אפריל ולקדם אותם. אני אומר את זה כי יש את המתווה שהוא סכום של מיליארד שקלים מידי ואנחנו לא נמצאים שם. אני מאוד אשמח שאתה תעזור לנו להיות שם, כי אין מי שישמע אותנו. אני אשמח שאתה תהיה בשבילנו שם.

אני רוצה לבקש לטווח הבינוני מוועדת הכספים להנחות את מנכ"ל משרד ראש הממשלה, לגבש תוכנית מיידית לסיוע שלנו, אלה שלא מפונים, מעלות תרשיחא וכל השאר. חשוב מאוד. בסוף הצפון הוא עוגן משמעותי. בלי הצפון אין מדינת ישראל, תבינו.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. חברת הכנסת טטיאנה.

טטיאנה מזרסקי (יש עתיד):

אדוני היושב ראש, אני אהיה קצרה ואשתדל לא לחזור על הדברים שכבר אמרו, גם חברי חברי הכנסת וגם ראשי רשויות בצפון. אני כאן לא רק כחברת כנסת, כתושבת הצפון, אני גרה בכרמיאל אבל נוסעת לבקר את התושבים שנמצאים גם בכפר גלעדי, גם בעמיעד וכפר סולד ומועצה אזורית גליל עליון ומטה אשר. אני שם איתם.

אני רוצה שתסתכלו אליהם בעיניים, מה עובר אליהם. הקריסה והצעקות זאת זעקת מצוקה נוראית. חלק מהיישובים, נכון, מפונים, אבל אלה שלא מפונים, על סמך מה? הייתה החלטה 975 לפני חצי שנה שהיא לא מיושמת בפועל. היה בג"צ ואין שום שינוי. כמה דיונים כבר התקיימו והדברים לא זזים ואנשים וגם העסקים קורסים והמצב הנפשי של אנשים פשוט בקטסטרופה.

ועכשיו מתנהל דיון בוועדת הבריאות, שעכשיו אני אצא מכאן להמשך דיון בוועדת הבריאות על המשך הפעילות של מרכזי חוסן, שגם שם מנסים לקצץ. באתי לכאן לבקש ממך, אפילו לדרוש, לקבל החלטה ברורה, מתווה ברור לתושבי הצפון, גם למיגון וגם פיצויים כספיים לעסקים על הארכת זכאות לאבטלה, על חל"ת. ההחלטות לא מתקבלות כאילו האנשים האלה לא קיימים ומדובר בעשרות אלפי אנשים.

תושבים שלא נכללו בקו העימות, אבל בעצם הכול מת. נסעתי מצומת מחניים צפונה לכיוון מערב, לכפר צ'רקסי, שומם, ריק. האזור הופך לאזור רפאים וזה אזור אסטרטגי וזה אזור שעדיין נמצאים שם

אנשים והממשלה לא רואה אותם. אז אני מבקשת ממך, יש לך כוח, יש לך כוח השפעה, בבקשה תקבלו מתווה ותתייחסו לאנשים האלה שראויים לקבל תמיכה וסיוע מהמדינה.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה.

מוטי חטיאל:

כבוד הרב גפני, חברי הכנסת, חברי ראשי רשויות וערים באזור שלנו בצפון. אנחנו כלואים באזור לחימה. ראש פינה, חצור וצפת וכל המרחב שלנו כלוא באזור לחימה. אנחנו לא נמצאים בחזית, זה נכון, אנחנו לא נמצאים בקו ראשון מול חיזבאללה, אבל אנחנו שומעים את היירוטים והם מעל הראש שלנו והילדים שלנו לא ישנים בלילה והם בחדות. יש משפט שאומר שאם אין לחם אין תורה ואין פרנסה.

היו"ר משה גפני:

העסקים סגורים?

מוטי חטיאל:

העסקים שלנו, הצימרים סגורים.

היו"ר משה גפני:

לא הצימרים, המסעדות.

מוטי חטיאל:

המסעדות בראש פינה עובדות, בעיקר לחיילים שנמצאים אצלנו באזור. הגלריות שלנו סגורות, כל התיירות, הגלריות, הצימרים, העסקים שהם תומכי תיירות, המכבסות, כל הדברים שליד שתומכים בתיירות, מחודש ינואר הם לא מקבלים שקל פיצוי והם נדרשים לשלם ארנונה כרגיל, ביטוח לאומי כרגיל, מקדמות, כל מה שהם צריכים לשלם למדינה הם עושים כרגיל, הם מחויבים, אבל אין להם איך לשלם משכנתא, הלוואות, חינוך לילדים שלהם, אוכל לאכול, אין. אין את זה.

התחושה היא מאוד מאוד קשה. דיברנו על זה, אני באופן אישי, עם מנכ"ל ראש הממשלה בפגישה שהייתה לנו באוקטובר, מיד אחרי האירוע הגדול, ואמרתי חבר'ה, בואו נוביל את הדבר הזה. אנחנו יודעים מה קרה בקורונה, אנחנו לא נמצאים את הגלגל מחדש, יש את המתווה הכלכלי שכל העסקים שנפגעו כלכלית, פשוט נראה מה המחזורים שלהם היו באותה תקופה ונפצה אותם על אותה התקופה.

לפני שהולכים לשיקום הצפון, כי הצפון עוד באתגר מאוד גדול שהוא לפנינו, לאן אנחנו הולכים ברמת הלחימה בצפון. בואו נשקיע את הכסף הזה בחיים וכשאני אומר בחיים זה להשקיע את הכסף באנשים שאין להם מה לאכול. בעל עסק, מה הוא יעשה? הוא יגנוב? הוא יבזוז? איך הוא יקנה בסופר? מינואר אין לו שקל מהמדינה. אני חוזר על זה פעמיים.

דרך אגב הבטיחו לנו כולם שביום שני הדבר הזה יאושר, זה מה שאמרו לנו. אנחנו ישבנו בצד ואני הרגעתי את התושבים, אמרתי, חבר'ה, רואים אותנו וזה יטופל. לצערי כשקיבלנו את ההחלטה אנחנו לא בפנים, קבעו 0 עד 9 וכל האחרים בשוויץ. לא, חבר'ה, אנחנו נמצאים באזור לחימה.

היו"ר משה גפני:

מה המרחק שלכם?

מוטי חטיאל:

אנחנו 13.4 קילומטר מהגבול, אבל אני חושב שהמרחק בצפון הוא חסר משמעות.

היו"ר משה גפני:

נכון.

מוטי חטיאל:

כי הטילים לא רואים שמאל וימינה, הם יכולים גם להגיע וכבר עברו אותנו לאזור צומת גולני ודרומה משם. אז אני מבקש ממך, כבוד היושב ראש, איך מחר בבוקר, ואין פה הרבה, זה להודיע למס הכנסה, לפתוח גם ליישובים שהם לא 0 עד 9 את האפשרות להגיש בקשות במתווה הזו של הפיצוי לעסקים. זה חייב להיות.

יש חוסר אמון מאוד מאוד גדול של הציבור היום, לא רק בממשלה, גם בכנסת. אני פחות ברמה האישית, אני לא אוהב את הצעקות האלה, אני חושב שהדבר הזה לא מקדם אותנו ולהשקיע את האנרגיה הזאת לא בהתנגחויות פנימיות שלכם אלא בעשייה למען הציבור. הציבור מסתכל עליכם והוא רוצה לראות אותנו כרגע ביחד ואנחנו כרגע לא נראים ביחד וזה רע מאוד בתקופה הזאת.

יוסי קרון:

אני חייב להגיד שמשרד האוצר עשה מתווה מסודר והוא הבטיח לנו שזה יעלה לאישור בממשלה. משרד האוצר כבר הכין מתווה ומשום מה זה לא עלה.

היו"ר משה גפני:

אנחנו נביא את המתווה לפה, נצטרך גם את האישור שלנו. תודה רבה. יוראי, בבקשה.

יוראי להב הרצנו (יש עתיד):

אדוני היושב ראש, בזמן הדיון שמתקיים עכשיו פה יש אזעקות בצפון, אנשים שם חיים בפחד ואתה לא צריך אותי, אתה שומע את ראשי הרשויות ואתה שומע שלתושבי הצפון מתחיל להיגמר החמצן, הצפון בגסיסה. אני שואל את עצמי ואני גם שואל אותך, כי אתה לא פרשן ואתה לא חבר אופוזיציה, אתה נמצא בפוזיציה שמאפשרת לך להשפיע.

איך אנחנו כמעט שמונה חודשים אחרי תחילת המלחמה ואין תוכנית סיוע מסודרת לצפון עם יעדים ועם הישגים נדרשים? איך אנחנו שמונה חודשים לתוך המלחמה ואין מנהלת תקומה לצפון? איך יכול להיות, ואני אגיד לך את הנתונים של אלה שכן פונו, כמעט 40% מתושבי קרית שמונה שפנו לא עובדים, 20% מהילדים שפנו נשרו מהלימודים, 25%, רבע מכל מי שפונה התחיל לצרוך סיגריות או הגביר את הצריכה של הסיגריות.

האנשים נמקים וקמלים ואין שום התייחסות. אני פשוט לא מצליח להבין איך זה הגיוני שתושבי חורפיש, להבות הבשן, שמיר, כפר בלום, גונן, כפר סולד, כל מי שנמצא מעבר ל-3.5 קילומטר הממשלה מתייחסת אליו כאילו הוא גר בהרצליה פיתוח ובתל אביב. איך יכול להיות הדבר הזה? הילדים מרטיבים במיטות שלהם, יש פעילות צבאית ערה סביבם, הם מטווחים, אין לעיר המטרופולין שלהם, לקרית שמונה, את השירותים המלאים בחינוך, בבריאות, שלא לדבר על מיגון.

ואני רוצה לשאול אותך, אדוני יושב הראש, למה אתם מצפצפים על תושבי הצפון? אתם שמים עליהם פס עבה וסליחה, לא יכול להיות, אדוני, שאתם תתייחסו לזה כגזרת גורל. מה אתם רוצים? מה אפשר לעשות? אתם ממשלת ישראל, העברתם תקציב עם מיליארדים לכספים סקטוריאליים ומגזריים. אתם צריכים לקחת את תושבי הצפון ולהתייחס אליהם כאנשים, כאזרחים שמגיע להם מענה מהמדינה שהפקירה אותם וממשיכה להפקיר אותם לגורלם.

זה מתחת לכל ביקורת, התושבים פה נמצאים ורוצים לזעוק את זעקתם. אנחנו מבקרים, הייתי בשבוע שעבר במחנה העקורים הראשון שהוקם בצפון מדינת ישראל. אנשים שם מסתובבים קפואים, מתוסכלים, מיואשים, מבינים שהמדינה שלהם הפקירה אותם. ואני שואל אותך, אדוני יושב הראש, אני שואל את כל הממשלה הזאת, איפה אתם? איך אתם לא מתביישים לזלזל ככה בתושבי הצפון? מגיע להם את המענה, מגיע להם תשובות ומגיע להם שתתייחסו אליהם כאזרחים שווים כי זה מה שמגיע להם.

היו"ר משה גפני :

תודה רבה.

יוראי להב הרצנו (יש עתיד) :

לא תודה, סליחה.

נאור שירי (יש עתיד) :

אני אעשה שלט כזה פה.

היו"ר משה גפני :

לא, אתם נוהגים בהגינות, זה בסדר. אני הולך בתלם עם הממשלה, עם הקואליציה, אני מקיים את הישיבה הזאת - - -

נאור שירי (יש עתיד) :

אתה הממשלה והקואליציה, מה אתה רוצה?

יוראי להב הרצנו (יש עתיד) :

אתה לא פרשן, גפני.

נעמה לזימי (העבודה) :

רק באופק חדש אתה סוטה מהתלם.

נאור שירי (יש עתיד) :

גפני, אתה רוצה שאני אחליף אותך?

יוראי להב הרצנו (יש עתיד) :

אתה לא פרשן.

היו"ר משה גפני :

זו בושה ההתנהגות שלכם בעניין הזה.

נאור שירי (יש עתיד) :

אתה רוצה שנחליף אותך?

היו"ר משה גפני :

אתם תחליפו אם זה יהיה - - -

נאור שירי (יש עתיד) :

אני היום מוכן להחליף אותך.

היו"ר משה גפני :

אני יודע.

נאור שירי (יש עתיד):

בבקשה. תבוא במקומי ותצעק עליי, אני מבטיח שיש פתרון לצפון.

יוראי להב הרצנו (יש עתיד):

גפני, לא סתם שאלתי, איך יכול להיות שאין תוכנית?

ינון אזולאי (ש"ס):

נאור, אל תתרברבו.

נאור שירי (יש עתיד):

ינון, אני לא אתרברב, אבל תאמין לי שהצפון היה צריך - - -

קריאה:

די, חבר'ה, בואו ננסה לקדם, בואו ננסה להתקדם.

נעמה לזימי (העבודה):

לא, אל תהיה בפוזיציה, תגידו שאתם חרפה לפחות.

קריאה:

יש פה את הנציגים של אלה שלא התפנו ונציגים של מי שכן.

אורית יאשקין צ'רכי:

אני תושבת מנות. אני גם מייצגת את פורום מגן עוטף לבנון שהוא מייצג את 19 היישובים שפנו לבג"צ. אני רוצה לדבר כאמא, כמישהי שיש לה שלושה ילדים קטנים, שלושתם מתחת לגיל שש ואני פשוט ברחתי עם שלושתם והגעתי לאחותי לטבעון ומאז אני שם על הספה. אנחנו גרים שם, כי לילדים שלי אני רוצה לתת מציאות אנושית, לא מה שכרגע זוכים לה הילדים ביישובים הלא מפונים.

ילדים שצריכים לחיות בתוך מקלטים, ילדים שנמצאים באפס זמן תגובה, שזה בעצם אומר שכל זמן שהם לא במיון הם בסכנה. זה הורים שנמצאים בחרדה בגלל המצב הזה. מי ששולח את הילד שלו לבית הספר שם אותו על אוטובוס לא ממוגן, בכבישים שהם חשופים לני"ט, בכבישים שנפלו בהם ני"טים. המצב לא הגיוני ברמת ההורות.

אז אני זכיתי, זכיתי באמת במשפחה נדירה שמוכנה לסבול אותנו כבר שבעה חודשים. חברות שלי חזרו כי אין ברירה, אין מי שיתמוך, אין שקל מהמדינה. הם חזרו למצב שהילדים מרטיבים, הילדים בחרדה קיומית וההורים יחד איתם.

כבר דובר פה על עסקים, אנחנו אנשים ששילמנו מיסים, משלמים מיסים, אנחנו אזרחים במדינה. אמנם כשבחרנו לגור בצפון, כשרצינו לילדים שלנו ירוק בעיניים ורעש ציפורים ידענו שנהיה אזרחים סוג ב', אבל היום אנחנו כבר לא ב', אנחנו אזרחים במצב הרבה הרבה יותר גרוע. אז אין כסף, משפחות אמידות הפכו למקרי סעד. אין לנו קהילות, הן מתפרקות, אנשים בורחים ולא רוצים לחזור. ראו שבחוץ יש דברים הרבה הרבה יותר טובים.

אין לנו ביטחון, ללמעלה מחצי מהתושבים אין ממ"ד. כיתות הכוננות, שהן הישועה שלנו, גם אותן אתם מפרקים בימים אלה, גם הן לא מספיק חשובות. החינוך שלנו, החינוך שלנו. הממשלה אומרת: תעזבו, עזבו, האזור הזה כבר לא חשוב. החיזבאללה כבר כבשו את הצפון. זכויות בסיסיות נשללו מאיתנו. אנחנו אזרחים במדינה הזאת.

שבעה חודשים שאנחנו שקופים ואתם עסוקים בפוליטיקה, מנפנפים בהחלטת 975 אותה קיצצתם ל-3.5 בדרום 7 קילומטר שווים משהו, אנחנו רק חצי מאיתנו שווים. אנחנו פשוט אוויר. השתקתם את המועצות עם הכסף הלא צבוע, אין פה אף מועצה, אף נציג של המועצות שלנו, הכול טוב.

היו"ר משה גפני:

לא הבנתי.

אורית יאשקין צ'רכי:

התוכנית שעברה אתמול, הם קיבלו שם כסף לא צבוע, זה כסף שלא יגיע לאזרחים, זה לא יגיע אלינו.

היו"ר משה גפני:

לא הבנתי מה שאת אומרת, מה זה הם לא כאן? איפה לא כאן?

אורית יאשקין צ'רכי:

אין פה נציגים של ראשי המועצות של 19 היישובים שאני מדברת עליהם, צמודי היישובים המפונים. אני לא רוצה לציין שמות.

לעשות תוכניות חסרות קשר למציאות כגון הקמת יישובים חדשים. איפה ההיגיון? בורחים, אתם עושים תוכנית איך להקים עוד דברים שם? תשאירו את האנשים. הרב גפני, אתה עצרת בכל הקריירה שלך כל כך הרבה מחדלים, אתה פתחת את הישיבה בזה שאמרת שהדרום קיבל 17 מיליארד, אנחנו לא קיבלנו שקל.

היו"ר משה גפני:

זה היה בדרום.

אורית יאשקין צ'רכי:

שקל אנחנו לא קיבלנו בצפון ביישובים הלא מפונים, צמודי הפינוי, 50 מטר לפעמים מפרידים בינינו. נטשתם אוכלוסייה למות, לגסוס, כלכלית, נפשית, רגשית וכבר הטילים פחות מפחידיים אותנו מכל ההרס שנוצר שם. תודה רבה.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה.

(היו"ר ינון אזולאי)

היו"ר ינון אזולאי:

בבקשה, נעמה.

נעמה לזימי (העבודה):

קודם כל תודה לך על הדברים, תודה כמובן לראשי הרשויות והמועצות, אבל גם תודה לתושבים שבאים ומדברים כאן. אני כן חייבת לומר משהו, אני מאוד מבינה את הצורך בדיון ענייני ולשים את הדברים, אנחנו פשוט יודעים גם כחברי כנסת שיש משמעות לזה שאנחנו כאן ויש משמעות לפיקוח פרלמנטרי, להפרדת רשויות ולביקורת ויצירת אלטרנטיבה אל מול הממשלה, וכשזה לא קורה כולנו נפגעים. אני לא מדברת על הפגיעה הדמוקרטית, אלא פגיעה ממשית בחיים עצמם.

פה אין הפרדת רשויות. במקום בו יש הפרדת רשויות ופיקוח פרלמנטרי נורמטיבי, במצב חירום כל כך קשה לאומית היית רואה פה פעם-פעמיים בשבוע דיוני צפון. לשבת עם הרשויות, לקחת את כולם,

רשות המיסים והאוצר, להביא אתכם. תיירות, הבטיחו לנו בדיון הקודם שהיה תוך יומיים מתווה, אנחנו אמרנו לא יהיה תוך יומיים מתווה, אמרו לנו למה אתם ככה? נזפו בנו, האופוזיציה, אמרו לנו למה אתם ככה? אומרים תוך יומיים מתווה. לא רק שלא היה מתווה תוך יומיים אלא גם לא כינסו עוד דיון לפיקוח.

אז בטח שזה מתסכל, גם כי אנחנו חלק מהעם הזה ואני רואה אתכם וכואב לי הלב, כי מחרטטים אתכם, כי לחלוטין לא אכפת ממה שקורה בצפון. אני אגיד לך למה? כי ההעברות התקציביות עכשיו תקופות תקופה כשכל עודפי התקציב, הרי בכל שנה, חברים, יש עודפי תקציב, היה נכון אולי לתת אותם לצפון לאיזה אוויר קל לנשימה? לא, הם הולכים למשרדים הסקטוריאליים ולמקורבים.

היו"ר ינון אזולאי:

רק שתבינו שעודפים אי אפשר להעביר למקום אחר כי עודפים הם מחויבים, זו הרשאה מחויבת, לכן אי אפשר. כשרוצים לדייק אנחנו נדייק את הדברים למי שקצת לא יודע.

נעמה לזימי (העבודה):

ינון, אין בעיה לדייק, גם עם זה יש מה לעשות ולכן קיבלתם על זה ביקורת. ינון, אני מדברת. אני מתעקשת.

היו"ר ינון אזולאי:

לא, אבל סתם אחיזת עיניים. באים פה לדבר על הצפון, הדברים שהם חשובים לכולם.

נעמה לזימי (העבודה):

ינון, אני מדברת עכשיו, אם אתה רוצה, זה מדהים שעם החידלון הזה שלכם אתם עוד מתווכחים איתנו.

היו"ר ינון אזולאי:

אין בעיה, אמרת דברים, לא התערבתי. אין בעיה, אני אתן לך להמשיך לדבר, אבל סתם להגיד להם שפה עובדים עליהם, עודפים. עודפים זה הרשאה מחויבת לדבר מסוים שהתחילו אותו בשנה הקודמת, אז בואו, שלא תהיה פה אחיזת עיניים. מפה תמשיכי ותדברי לאנשי הצפון.

קריאה:

חבר הכנסת, תן לה לדבר, תן לשמוע.

היו"ר ינון אזולאי:

אין עניין שתתערב בדיון. תודה רבה לך.

קריאה:

לא, כי אני לא מצליח לשמוע.

היו"ר ינון אזולאי:

תקשיב תיכף כשהיא תמשיך לדבר.

נעמה לזימי (העבודה):

אני מתכוונת להמשיך. אני גם אזכיר מלכתחילה שאת הסיטואציה שבה אפשר להעביר עודפים לכספים הפיקטיביים הסקטוריאליים שהטמעתם בתקציב ולמשרדים המיותרים אתם יצרתם במו ידיכם. אני מזכירה פה שהיה עדכון תקציב של 2024 שכולנו היינו מצפים בו – מילא עדכון תקציב 2023 חיפפו את הכול, מילא, לא, זה לא בדיוק ככה, אבל עדיין, עדכון התקציב ב-2024 היה חייב לגלם את המנהלת לשיקום אזרחי לצפון.

כולנו פה כאן כעסנו, ממש התחננו שזה יקרה. גם אם תסתכלו על כל הדיונים, פעם אחר פעם מבטיחים לנו אוטוטו זה מגיע, אל תפריעו. מתווה הפיצויים הראשון היה מתווה לא מהודק, הגיע אחד חרפתי, הגיע אחד יותר טוב, הפצירו בנו, בכולנו, העסקים מצפים, הכול מצפה, אמרו תיירות יבוא מאוחר יותר, תוך חודש, אז באוקטובר, רק תעבירו. אנחנו כאופוזיציה, רבותיי, הצבענו בעד המתווה כי אמרנו עת לאומית קריטית, הבטיחות שיפורים, מלחמה, כוחנו באחדותנו, כולנו נעביר יחד מתווים.

אני רואה פה גם את עמית, איפה החקלאות, ריסקו את המשרד ולא הביאו גם מתווה ראוי לחקלאות. אני מזכירה פה שהצפון זה סך החלקים בצפון, זה אזורי התעשייה, זה התיירות, זה החקלאות, זה מס רכוש שלא יכול להגיע, זה השיקום, זה הכול, כל הדבר הזה צריך להיות מטופל אזרחית, מתקצב, אבל אפילו עם הכרה במנהלת שמתכללת. כל הדבר הזה לא קרה שמונה חודשים אחרי המלחמה, זאת הפקרות מכוונת.

צריך להגיד כאן, יש כאן יד מכוונת שמפקירה. אני רציתי לשאול את גפני בביקור האחרון שלו בצפון איך הוא התרשם, השאלה אם היה ביקור כזה. אני לא יודעת. אני רק רוצה להשאיר את זה כאן. ינון פה ולא הרב גפני פה, אבל אני רוצה להבין איך הוא התרשם ממה שהוא רואה.

היו"ר ינון אזולאי:

אני לא דובר שלו, הוא יבוא ויגיד, אבל אני יודע שהוא היה בצפון.

נעמה לזימי (העבודה):

כי בפעמים שאני הגעתי פעם אחר פעם לצפון, כל פעם שאלתי מי היו, כי חשוב להבין, ותמיד זה היה או שם אחד או אף אחד. אני לא אשכח את הביקור במלון איילת השחר, שישבתי עם קבוצה ודיברנו, וחשוב לפגוש גם אתכם, ראשי הרשויות, אבל גם את התושבים, כדי להבין פונקציונלית מה מפריע, פניות ציבור, אנחנו עושים גם את זה, לביטוח לאומי צריך לפנות, לכל מיני רשויות, וצחק לי בפנים אחד התושבים ואמר לי: שאלה מיותרת, נדמה לך שמישהו היה פה?

תקשיבו, ככה נראה מחדל, ככה נראית חרפה. בהיעדר חמלה, בהיעדר אכפתיות, בשר שיכון שיותר אכפת לו להפר צו אלוף בהילולה במירון ולא יודע שמטולה כמעט הוחרבה כולה. זה השר שאמור ליישב מחדש, זה שר השיכון, הוא אמור להיות על הדבר הזה. רבותיי, יש כאן ממשלה מנותקת מהאירוע ולכן קשה להפנים את זה, אני מבינה, כי אנחנו לא משערים בנפשנו את רמת הניתוק, העיוורון וחוסר האכפתיות.

היו"ר ינון אזולאי:

נעמה, תודה רבה.

נעמה לזימי (העבודה):

אבל אם נכיר במציאות נוכל אולי לשקם ולתקן, כי המציאות היא שלהם לא רק שלא אכפת, הם פה לכסתח. אם היה פה אכפת היה פה דיון מעקב אחר דיון מעקב, שני דיונים בשבוע לפחות, תאמינו לי, כולם היו מתיישרים וזאת ועדה שיכולה לנער את האוצר, זאת הוועדה הכי חזקה בכנסת.

(היו"ר משה גפני)

נעמה לזימי (העבודה):

הנה, נשאל את הרב גפני באמת. בביקור האחרון שלך בצפון, איך התרשמת? אם אפשר לשאול.

היו"ר משה גפני:

לא, אי אפשר.

נעמה לזימי (העבודה):

אי אפשר. אני מניחה ככה, תודה.

היו"ר משה גפני:

את לא מניחה נכון ואני שמעתי את מה שאמרת.

נעמה לזימי (העבודה):

אין בעיה, גפני.

היו"ר משה גפני:

בבקשה.

ליאת כהן רביב:

ליאת כהן רביב, אם אפשר, נציגה רשומה ממטולה.

היו"ר משה גפני:

דיברת כבר, נעמה?

ינון אזולאי (ש"ס):

כן, היא דיברה, היא סיימה.

היו"ר משה גפני:

מה עיקרי הדברים שלה?

נעמה לזימי (העבודה):

שאם הייתה פה עשייה אמיתית ולא חוסר אונים והרמת ידיים ומה נעשה היה פה דיון כל שבוע או שני דיונים, פיקוח פרלמנטרי אמיתי, ולא היו חוסמים העברות תקציב כי לא עובר אופק חדש, היו חוסמים העברות תקציב כי לא הקימו מנהלת לשיקום אזרחי של הצפון.

היו"ר משה גפני:

אבל תחזרי על זה מאה פעם?

נעמה לזימי (העבודה):

בוודאי, כי על מכסות גיוס תשביתו כנסת, למרות שאנחנו במלחמה והצבא זקוק לעוד חיילים, אבל על חבל ארץ נטוש שהפקרתם אתם תעשו בכאילו דיון ראויה שאין בו שום משמעות וגם ממנו לא ייצא כלום. ואני עוד מחכה למתווה הפיצויים לתיירות תוך יומיים, גפני. נזפת בנו שאמרנו לך שלא יביאו כזה, בבקשה, אני עדיין מחכה, נראה לי שגם ענף התיירות מחכה.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. אני רק מבקש לומר בעיקר לראשי המועצות ולאורחים, החברים מכירים את העניין הזה, יש פה קואליציה ויש פה אופוזיציה, מטושטש לגמרי, כל מה שהיא אומרת לגבי מה שאני עוצר או לא עוצר פשוט לא נכון. אני עושה כמיטב יכולתי בכל כוחי כדי לסדר את הדבר הזה.

נעמה לזימי (העבודה):

אם היו פה שני דיונים בשבוע אנחנו מאמינים.

היו"ר משה גפני:

עשיתי את זה בדרום, אני מתכוון לעשות את זה בצפון.

ואליד אלהואשלה (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת):

איך עשית זה בדרום? מתי?

היו"ר משה גפני:

עשיתי בדיונים שהתקיימו פה.

נאור שירי (יש עתיד):

אבל שמונה חודשים.

היו"ר משה גפני:

מצאתם את האשם, גפני, זה בסדר.

נאור שירי (יש עתיד):

לא, אתה לא היחידי. אתה חלק מממשלה שהפקירה את הצפון. קודם כל תכירו את האמת, אחרי זה נמצא פתרון. אתה חלק מהממשלה שהפקירה את הצפון.

אפרת רייטן מרום (העבודה):

שיהיה פה כל שבוע דיון, כל שבוע דיון בוועדה על הנושא הזה.

נעמה לזימי (העבודה):

אנחנו מבקשים את זה מהתחלה.

היו"ר משה גפני:

צריך אחת משתיים, או לעבור פריימריז או את מועצת גדולי התורה. ינון, בבקשה.

ינון אזולאי (ש"ס):

תודה רבה לך, אדוני היושב ראש. אני לא מתכוון להתייחס לדברים שלא קשורים לדיון ודברים שלא נאמרים פה באמת, כי אתה כבר פעם לימדת אותנו שבכניסה לכנסת לא כתוב - - -

היו"ר משה גפני:

כן, אין את השלט מדבר שקר תרחק.

נעמה לזימי (העבודה):

הם הקורבן.

נאור שירי (יש עתיד):

מדבר שקר תרחק. תגידו את זה לראש הממשלה.

נעמה לזימי (העבודה):

פגעתי בכבודם, הם אלה שנעשה להם עוול, חלילה לא אתם.

ינון אזולאי (ש"ס):

אגב אני לא מרגיש קורבן ולא מרגיש שנעשה לי עוול, אני מרגיש חלק מהאחריות ומי שבועדה יודע את ההתמדה שלי בוועדה ובמליאה ובכל מקום בשביל כלל עם ישראל, ואת יודעת את זה טוב מאוד ואפשר לבדוק גם את הנוכחות שלי וגם את העשייה שלי פה, אז בואי, אל תתווכחי איתי ואל תשימי אותי במקום הזה. אני לא בא מולך, אני בא בשביל תושבי הצפון, שאני חלק מהם, גדלתי בצפון, אני יודע מה זה הצפון, נמצא בתקופה הזאת בצפון, כל שבוע אני מגיע לצפון ויודע בדיוק מה כל אחד מכם עובר ואני מאחל שאף אחד לא יעבור את מה שאתם עוברים. גם אני עברתי תקופה, אני גר באשדוד, הייתי גם יותר דרומה, אז עם כל הכבוד אני יודע מה זה.

נעמה לזימי (העבודה):

עם אמפתיה לא הולכים למכולת.

ינון אזולאי (ש"ס):

לכן אני בא ממקום שגם פה משתדלים ועושים. כשהרב גפני מדבר על 4.5 מיליארד שהגיעו לפה וקפצו ל-17 מיליארד.

היו"ר משה גפני:

17.5.

ינון אזולאי (ש"ס):

הרב גפני, כבר מדובר על 21 או 22 מיליארד, תשאל את רשות המיסים, הם יגידו לך. זה היה מתווה הפיצויים שמתאים גם לצפון וגם לדרום. נכון שמינואר-פברואר עדיין אין וזה תפקידנו להביא, חלקם כן נמצאים, אלה שהם בקו עימות שהם מסלול אדום, אבל עם כל הכבוד לאותם במסלול האדום יש מעבר לכך שכן מגיע להם. אם אנחנו מדברים גם על הקו של נהריה וגם אלה מצפת וכל אלה מסביב. היה פה ראש העיר של צפת יוסי קקון והוא אומר לכם, ואני יודע, הייתי שם, אנשי העסקים שם אמרו שהם מתמוטטים וזה התפקיד שלנו כוועדה וזה אנחנו נעשה ואנחנו עושים.

דובר פה על כפר סולד, בפעם שעברה ישבנו פה ופיקוד העורף אמר שמה שמפריע למהלך החיים, לשגרת החיים, והם נמצאים במקום הזה, הרי יש להם שם סוללה שיורה כל הזמן והם לא נמצאים שם. החטא הגדול, ואני אומר את זה פה, של הממשלה שאנחנו חלק ממנה שאמרו בהתחלה שיש מתווה של 3.5 ושל 5 קילומטרים ובסוף שר הביטחון החליט 3.5 קילומטרים וכשהוא נשאל אז הוא אומר: לא, כתבו עד 5 קילומטרים. אם היינו מכניסים את כולם בתוך ה-5 קילומטרים זה היה נראה אחרת.

וכשמדברים פה על ראשי מועצות אזוריות, כשמדברים על ההחלטה שנתנו להם כסף, אני לא מסכים עם ההערה הזאת. המועצות האזוריות מקבלות כסף - - -

אהרון גמזו:

אבל הוא לא מגיע אלינו, ינון. אל תעשה לי ככה, הוא לא מגיע אלינו.

ינון אזולאי (ש"ס):

אני רוצה לחלק את זה בין שני דברים. יש את הסיפור של הפיצויים שהוא לא קשור, שזה תקציב בנפרד שצריך להיות בנפרד לאותם צימרים ולאותם בעלי עסקים, זה בנפרד, זה לא קשור אחד לשני. ההיפך, אני רוצה שיתנו כסף נזיל לא רק למועצות האזוריות, גם לראשי הערים, למה? כי ראש העיר יודע לטפל באנשים שלו ובתושבים שלו, הוא נבחר בשביל זה, הוא עומד לבחירות בשביל זה והוא עומד לביקורת בשביל זה וככה זה צריך להיות.

וכשיש החלטת ממשלה עד 5 קילומטרים ואומרת שבתוך 45 יום יהיה 9 קילומטרים, מבחינתי זה למסמס את האירוע הזה, כי אני לא חושב שבתוך 45 יבואו את ה-9 קילומטרים. ועל זה אנחנו צריכים להילחם פה בוועדה, להביא את זה ל-9 קילומטרים.

בנוסף לזה וזה מה שדיברנו מקודם, יש מקומות שגם פיקוד העורף אמר שלא קשור כרגע 9 קילומטרים, שייך הפרעה לשגרת החיים. כשאנחנו מדברים על שגרת החיים וכשאנחנו מדברים על צפת וגם ראש פינה, ואתה אומר שהמסעדות שם עובדות פחות, ואפשר לבדוק את זה בדקה בנתוני האשראי ואנחנו יודעים שבמעלות, אני הייתי במעלות לפני שבועיים, וכשאתה נמצא בצפת ואתה רואה שהעסקים לא עובדים שם, על זה צריך להסתכל. יכול להיות שברמה של הפגימה בתשתיות בצפת או בראש פינה לא היה, או במעלות, אבל עצם המרקם של האוכלוסייה, שיש אנשים שמפחדים, שם צריך לתת. וכשמדברים על 1 בספטמבר, שצריכים להחזיר את התושבים או שיתחילו ללמוד, האם במועצות המקומיות או בערים מישוה בדק כמה משם לא ממוגנים? האם עשו עבודה כזאת? אני יודע על מקומות שלא ממוגנים שם.

וכשאני מדבר על ביקורת ואנחנו מדברים פה בוועדה הזאת וכשהם באים לפה, אתם יודעים וגם הרב גפני, אומרים: תגיד, אתה אופוזיציה? לא, אנחנו לא אופוזיציה, אנחנו אנשים מציאותיים שחיים פה, כי אנחנו פה בכנסת רואים אתכם ונפגשים איתכם. יכול להיות שבממשלה אולי פחות, יש שרים שיותר, אנחנו יודעים את זה, הם נמצאים אצלכם, אבל עצם זה שאנחנו עושים פה דיון, אז נכון, אז לא עושים את הדיון הזה כל שבוע, לא עושים את הדיון הזה כל יום, אבל עצם הפגישות שעושים איתכם, עצם זה שנמצאים איתכם והלשכות שלנו פתוחות, ואתם יודעים את זה, יש פה ראשי ערים שמדברים איתי ויש פה ראשי מועצות אזוריות שמדברים איתי, ותשאלו את דוידוביץ' שמדבר איתי, תשאלו את דוד אזולאי ממטולה, הייתי אצלכם במטולה בזמן הקשה הזה, ולמרות שלא אישרו לי להיכנס, עברתי וכן נכנסתי, למה? כדי להרגיש, כדי לדעת. מה נשאר ממטולה היום? מה נשאר ממנרה היום?

נעמה לזימי (העבודה):

תשאל את גולדקנופ.

ינון אזולאי (ש"ס):

על זה אני זועק, כי אני יודע מה זה הצפון, כי אני יודע שהצפון זה לא רק טיול, צפון זה לחיות. כי אם אנחנו מדברים על החקלאות, אלה החקלאים שהיום נפגעים. אומרים להם שפותחים להם את היבוא, אבל בינתיים הרסו אותם, אז עכשיו באים לפצות אותם? על מה תפצו אותם? יש לי משפחה שגרה בשומרה, אני יודע מה זה, דוד שלי שהולך בלילות לאסוף ביצים בשביל להביא עוד פרנסה כשגם ככה הורידו לו מהמכסות שלו. אז אנחנו יודעים מה זה.

ואני איתכם ואני בלב איתכם ואתם תראו אותי במאבק איתכם ותראו את השרים שלנו איתכם במאבק ופה בוועדה זה הבית שלכם כי צריך לשמוע אתכם וצריך לעזור לכם. גם מתווה התיירות שמדברים עליו, אני אומר לכם, מה שאמרו בפעם שעברה יומיים – היה פה למשל, סתם דוגמה, את הסיפור של רפטינג בירדן, זה נפתר ודומיו שם, אבל זה לא מספיק, כי אנחנו צריכים להביא פתרון.

נכון, זו אחריות שלנו, זה אנחנו אשמים וצריך לעשות. זה לא מספיק שאנחנו אומרים אחריות, אנחנו אומרים אחריות וגם עושים. אנחנו עושים ויהיו פה דיונים וימשיכו להיות פה דיונים, הרב גפני עושה את זה ונמשיך להילחם כי חשוב לנו אתם, כי זה לא אתם, זה אנחנו, כי אנחנו רוצים להמשיך להיות בצפון, כי אנחנו רוצים שתמשיכו לשמור על המקום הזה ואנחנו ביחד נבוא לחזק אתכם.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה.

נאור שירי (יש עתיד):

תדע לך, אני אבחר אותך להיות חלק מהממשלה.

היו"ר משה גפני:

אני אתן לנציג של מטולה.

ששון ששי גואטה (הליכוד):

תקשיב, אדוני היושב ראש, אחרי ינון אזולאי אין לי כבר מה להוסיף כי הוא אמר את הדברים הכי מדויקים והכי אמיתיים. וגם אני בתור נציג הצפון ונציג החקלאים אני גם יודע שהוא הכי הרבה נלחם. יש דיונים שאני קם והולך כי הוא עושה את העבודה. אז אין לי יותר מדי מה להוסיף, אבל אני רוצה לחדד את הנושא.

אני מפונה ובאמת המדינה איפה שהוא דאגה לי. לא קל להיות מפונה, אבל ברוך ה' אני נמצא בבית מלון וגם מבחינת הפיצויים דאגו לי. הבעיה הגדולה בצפון זה בדיוק כמו שמוטי אמר וכמו שהיה פה ראש מועצת חורפיש ובראש פינה וצפת, הרבה עסקים נשענו על כל היישובים שהיום מפונים, היינו קונים שם, אוכלים שם, מבליים שם, והעסקים שם באמת באמת נפגעו.

איכות החיים שלהם שם, יושב לידי חבר, הוא גר במנות, אחותי גם גרה שם, בשבוע שעבר היה לנו אירוע משפחתי, ישנתי במנות, תשמע, אתה לא יכול לישון בלילה. פגזים, התותחים יושבים מתחת ליישוב ורק יורים שם ואין איכות חיים. כל לילה כמעט הילדים ישנים בממ"דים.

בוא נעצור. איפה המפונים? אנחנו הבנו, מטפלים, יש החלטה. אני חושב שמה שאנחנו צריכים להתמקד פה, וכמו שינון אמר, וגם החבר'ה מהאופוזיציה שדיברו באמת ואני מאמין שהם באמת עם כוונות טובות, אנחנו צריכים לדאוג ליישובים הלא מפונים, ליישובים הסמוכים, לראות איך אנחנו עוזרים להם מבחינת מתווה פיצויים. כל פעם האוצר בא לפה, אנחנו נותנים פה בראש, עושים מה שעושים ולא יודע איך האוצר, באמת אני אומר לך, אני מאשים רק את האוצר, כי אני יודע מה הכוונות ואני יודע מה אתם עושים, מצליח איפה שהוא לערבב אותנו.

היו"ר משה גפני:

הוא לא מצליח לערבב אותנו, הוא לא עושה את מה שצריך לעשות.

ינון אזולאי (ש"ס):

ששי, הבעיה שאתה נמצא במקום שאני הייתי, כשאנחנו מערבבים אותם אתה כבר לא נמצא, אתה סומך עליי.

ששון ששי גואטה (הליכוד):

כן, זה אמיתי, יש על מה לסמוך גם. אבל מה שאנחנו צריכים להתמקד זה ביישובים במעלות, בחורפיש, בראש פינה, בצפת, כל היישובים האלה, לראות איך אנחנו מחזקים את האוכלוסייה בפיצוי, מחזקים את העסקים ומתחילים להרים אותם, שיהיה שם קצת יותר חיים ולראות מה אפשר לעשות. תודה רבה.

היו"ר משה גפני:

נכון, אמרתי בתחילת הישיבה, זה מה שאני מתכוון. תודה רבה, אימאן, בבקשה.

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת):

אפשר להגיד בכל זאת בוקר טוב לכולם, גם כצפונית במקור ועדיין צפונית, אבל יותר קרוב. אני לא רוצה לחזור על הדברים שנאמרו כאן, שמעתי את האמא שעברה לגור וללון על הספה, היא והילדים שלה בטבעון, אני יכולה להבין ולהרגיש את הדברים שלה מאוד מאוד מאוד חזק.

כאן אני רוצה להדגיש נקודה שדווקא עכשיו ששון דיבר עליה, לגבי המפונים. יש כבר מתווה, יש דברים, מתעכבים, לא מתעכבים, לפחות יש לגיטימציה לדבר על הדברים ויש בסיס לדבר על הדברים. אני חושבת שיש הרבה יישובים שהם לא מפונים שהם סובלים, סובלים מאוד. נכון שהם לא יצאו מהבתים שלהם אבל הם סובלים מבעיות כלכליות, מבעיות גם חברתיות ורגשיות ונפשיות לאור כל מה שקורה והנפילות באזורים ההם וחוסר העבודה, התעסוקה, העסקים הסגורים, ולאור זאת אני פניתי לממ"מ וביקשתי שיכינו דוח על היישובים הלא מפונים בצפון ומה המצב שלהם בקטע הזה.

חשוב לנו לזכור עוד דבר אחד. יצאה החלטה להעלות ארנונה בשבוע הקודם. מה עם היישובים האלה שנפגעו בצורה נוראית מבחינת הכנסה? לאנשים אין ממה לחיות. בטוח שיש אנשים שיש להם משכנתאות והלוואות וכל מיני דברים, אף אחד מאיתנו לא יכול להעיד נקודתית מה אחוזי האבטלה במקום הזה, כמה העסקים הפסידו, איזה עסקים נפלו והפסיקו. אתם הממשלה מבקשים להעלות ארנונה בצורה גורפת על כולם.

אני חושבת שהנקודה הזאת שווה מחשבה ובדיקה ולעשות החרגות ולא רק בצפון, בכל מקום שהייתה בו פגיעה. אני לא רוצה לדבר על הדרום, אני בטוחה שאחי ואליד אלהואשלה הגיע כדי לדבר גם על הסוגיה הזאת, אבל ישנם גם יישובים בדרום שהם לא מפונים ונפגעו קשות והילדים שלהם סובלים. בואו נזכור כולנו שזה עוד תוספת לסבל היום יומי שהיה גם לפני, במיוחד ביישובים הלא מוכרים.

לא רק זה, לא מספיק כל החבילה הזאת, הממשלה הולכת והורסת בתים שם ומשאירה ילדים בלי קורת גג. תינוקות. אני מכירה אמא שחזרה מבית חולים, שהיא ילדה והייתה צריכה לחזור באותו יום לוואדי אל חליל וחזרה לשטח ככה עם התינוק שלה, בלי כלום, עד היום.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. חמד, אני רק רוצה להגיד לך, אם ארבעת היישובים הדרוזים לא נמצאים במתווה - - -

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

הם לא נמצאים.

היו"ר משה גפני:

אם הם לא נמצאים במתווה שהאוצר לא יביא לפה כלום, אני לא הולך להעביר שום דבר בוועדה הזאת. היה סיכום שהם יהיו בפנים. בבקשה.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

אדוני היושב ראש, אני לא מסכים עם חברי הכנסת כאן שאמרו שהממשלה הפקירה את הצפון, הממשלה ויתרה על הצפון. מדינה שמסכימה וממשלה שמסכימה שהצפון יחטוף יותר מ-5,000 טילים, יותר מ-61,000 מפונים, יותר מ-360 בתים הרוסים, זו מדינה וממשלה שויתרה על הצפון. בעצם אין חיים בצפון. זה לא קשור אם אתה בראש פינה או שאתה גר בנהריה או בחורפיש, אין הבדל, כי אין לא רק עסקים וזה לא רק כלכלי, יש ילדים שגדלים שם וישנים עם הפצצות, יש ילדים שאמרו שמרטיבים במכנסיים, אני אומר לכם כן, אני ביקרתי משפחה ואמרו לי את זה.

המצב כל כך קשה ואנחנו כאן באים ודנים ומתווכחים, ואני שומע את חברי הכנסת מהאופוזיציה והקואליציה, אין אופוזיציה קואליציה בנושא הזה, זה נושא שנוגע לכל אחד ואחד שיושב כאן בשולחן הזה, בעצם זה נוגע לכל אזרח במדינת ישראל.

אנחנו ועדת הכספים, אדוני היושב ראש, ועדת הכספים זו הוועדה הכי חזקה בכנסת. כל הוועדות יכולות לקיים דיונים, אבל אנחנו יכולים לעצור את המדינה. אתה אמרת שלא יבוא שום דבר עכשיו בגלל שארבעת היישובים הדרוזיים, יאנוח ג'ת, כיסרא סמיע ובית ג'אן, חמישה יישובים, לא נכנסו למתווה. אני אומר לך, בשביל הצפון היינו צריכים לעצור את המדינה לפני יותר מארבעה וחמישה חודשים ואנחנו לא עצרנו את המדינה ואנחנו העברנו תקציב ותיקנו את תקציב 2024 ובתקציב 2024 לא לקחנו בחשבון בכלל את הצפון.

אני ראיתי וקראתי את כל החלטת הממשלה של אתמול, עברתי סעיף סעיף בהחלטת הממשלה ואני אומר לכם, החלטת הממשלה זה על הנייר, החלטה, אני רוצה לדעת מקור תקציבי של ההחלטה, אני רוצה לדעת כמה יעבור ב-2024, כמה תוספתי ממשרד האוצר ומאיפה יגיע הכסף ממשרד האוצר. כל שקל שאתה רוצה להביא אותו עכשיו אתה צריך להגיד לי מאיפה אתה מביא, מאיפה אתה מוריד בשביל לתת לצפון.

ואני מבטיח לכם, כי אני מכיר את האוצר כל כך טוב, יהיה מאוד מאוד קשה להביא את הכסף שאושר בהחלטה. ממשלת ישראל יכולה להחליט הרבה החלטות ומרוב החלטות שהחליטה ומרוב

יישומים שלא יישמה את ההחלטות, אנחנו יכולים למלא ספרים מלאים ולכתוב הרבה ספרים על החלטות שלא מולאו, אבל אנחנו מדברים כאן על בני אדם, בני אדם שלא חיים בכלל עכשיו, בתוך מדינת ישראל.

מה שצריך לעשות, אדוני היושב ראש, כמו שאמרת, לא רק בגלל חמשת היישובים, כיסרא סמיע, יאנוח ג'ית ובית ג'אן - - -

אחמד טיבי (חד"ש-תע"ל):

כיסרא היא ירוק ברמזור ההוא.

היו"ר משה גפני:

באיזה רמזור?

נאור שירי (יש עתיד):

זה לא רמזור, זה אדום ירוק ולבן.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

יהלום. יהלום, אבל היהלום הזה לא מקבל כלום. ואני רוצה להגיד לך עוד דבר אחד, ישב כאן ראש מועצת חורפיש, אני מכיר אותו כל כך טוב, אני מבקר הרבה שם ואני מגיע עם סיעת ישראל ביתנו בסוף שבוע הבא לחורפיש לקיים ישיבת סיעה ואני אומר לך, מה שעוברים היישובים הדרוזיים היום, וכל היישובים הדרוזיים נמצאים בצפון ושני יישובים נמצאים בכרמל וברמת הגולן, יותר מחמישה חודשים שקל אחד הם לא קיבלו. אין תוכנית ואין תוכנית חומש. לא רק אין תוכנית חומש, אין תוכנית ל-2024.

האוצר תוקע להם את כל הדברים ושר האוצר. אני לא מאשים את האוצר, האוצר כאן זה אנשים מקצועיים, אומרים יש, אין, אבל יש שר שיושב שם, יש ראש ממשלה שצריך להגיד לאותו איש מקצוע, תעשה א', תעשה ב', תעשה ג', והוא יעשה והם יודעים לעשות. כשאני אומר את זה, אני יושבתי באוצר, כשרצינו לעשות משהו עשינו את זה כי אמרנו לאותו איש מקצוע מה לעשות. השר יכול להגיד להם, ראש הממשלה יכול להגיד להם, שכל הכסף לצפון צריך לעבור בשנת 2024, לא 900 מיליון שקל כמו בהחלטה ולא מיליארד ולא שניים, כמה שראש הממשלה ושר האוצר רוצים הם יכולים להביא לכאן לוועדה ולהעביר את זה. אבל הם לא רוצים. הם לא רוצים.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. חבר הכנסת אחמד טיבי.

אחמד טיבי (חד"ש-תע"ל):

מטולה, אני נותן לה ואחר כך אני.

ליאת כהן רביב:

ואני מאוד מעריכה את מתן רשות הדיבור.

היו"ר משה גפני:

ליאת כהן רביב, את מייצגת עכשיו את מטולה.

ליאת כהן רביב:

אני מייצגת את מטולה ופורום מצפינים, פורום אזרחי שמוקם בצפון שמייצג אלפי אנשים. קודם כל אני אגיד שאתמול מטולה חגגה את הבית ה-170 שנפגע מטיל נ"ט ישיר מתוך 620 בתים. אני אגיד שזה המקום היחיד במדינת ישראל ובעולם כולו שמוקף גדר עוינת ותוקפנית ב-70% מההיקף שלו. אז המציאות שם באמת מורכבת מהרגיל. כולכם מוזמנים כמובן, ראש המועצה שלנו יארח את כולם בשמחה ויחלק לכם שכפ"צים.

אני אגיד שאנחנו שמונה חודשים בתוך מאסלו פצוע וגוסס. אני חושבת שחבר הכנסת יוראי נתן פה את הנתונים, אני לא אחזור עליהם. אנחנו שמחים על כיוון של פתרון. אני רק אציין שוב פעם, אני מייצגת אלפי תושבים כרגע בפורום אזרחי ואני מציינת עוד פעם פורום אזרחי כי תשים לב שהסיפור האזרחי, כמו שקרה ב-7 באוקטובר ברמת מדינה, קורה היום חזק מאוד באזור הצפון והסיפור של משבר האמון נמצא וחוסר הייצוגיות של הרבה מאוד מחברי הציבור, גם הרשותית אבל גם המדינית, הוא מאתגר.

אני גם אציין בסוגריים שהרבה מאוד מהרשויות כרגע הפגועות נמצאות עדיין בתהליך בחירות מה שבאופן אובייקטיבי פוגע ביכולת של ראשי הרשויות לפעמים להיות תעוזנים ולקבל החלטות אמיצות. אני אומרת את זה לא באופן שיפוטי, רק בבקשה שהבית הזה יכיר בעובדה, ביכולת ובחשיבות של לשמוע את התושבים באופן ישיר.

היו"ר משה גפני:

לא הבנתי. ראשי הרשויות לא נמצאים בבחירות.

ליאת כהן רביב:

אצלנו לא היו בחירות, הם כן בבחירות. לא היו בחירות בצפון בגלל הפינוי, הם עדיין בתהליך בחירות. זו נקודה דרמטית, חבר הכנסת גפני.

היו"ר משה גפני:

בבקשה, אם אפשר רק להזדרז.

ליאת כהן רביב:

אני אזדרז ואומר דברים באמת מהותיים, מבטיחה. ברגע שזה יישמע לך לא מהותי תעצור אותי. אז הפתרון הוא כרגע, אני מבינה שהוא בכאן ועכשיו, אבל הוא גדול מזה וזה האתגר של הצפון מתחילת ההתיישבות. אני רוצה למשוך את תשומת לב כולנו שאחרי שהאבק ישקע והמלחמה תיגמר אנחנו נישאר ועוד נלך 50 שנה אחורה בהיותנו האזור המוחלש ביותר במדינה.

עזוב תיירות, עזוב את כל השאר, ב-2048 המדינה הזאת מכפילה את התושבים שלה. אם חבר הכנסת גפני יודע איפה הילדים שלו הולכים לגור, איפה הילדים שלך ושלך הולכים לגור, הם כנראה יצטרכו לגור בצפון. לכולנו יש אינטרס לוודא שחבלי הארץ האלה בצפון ובדרום, שהם העתודות של המדינה הזאת, יהיו חזקים. יש פה משבר גדול, צריך לנצל את ההזדמנות.

בהקשר הזה אני רוצה בבקשה שיירשם בסיכום הוועדה, יש כאן תנועה לכיוון פתרון, אנחנו מודים עליה. משהו אמר כאן בדומה לדרום, אנחנו מבקשים אולי כדאי רגע לעצור, לקחת לקחים ממה שקורה היום בדרום ושזה לא יהיה בדומה, שזה יהיה טוב יותר כי כרגע יש המון לשעברים שפיתחו רגולציות חדשות בניסיון לטפל באנשי הדרום. זה יותר תקוע מאשר מתקדם, אנא אל תעשו לנו את זה. יש לנו גם פתרון ומודל להציע. אני מכבדת את זה שביקשת ממני להתמקד, אני אתן את זה אחר כך, אם תרצה. אני כרגע רק מבקשת שביסוס יופיע, לכשמוצאים את הפתרון - - -

היו"ר משה גפני:

לא, לא יהיה סיכום לישיבה הזאת.

ליאת כהן רביב:

חבל.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

יש ישיבת המשך.

ליאת כהן רביב:

אז שיישב אצל אדוני בתודעה.

היו"ר משה גפני:

לא יהיה סיכום לשיבה הזאת מסיבה נורא פשוטה, אני מתכוון להמשיך את הדיונים האלה, אני ביקשתי משר האוצר - - -

נאור שירי (יש עתיד):

זה לא אומר שאי אפשר לסכם את זה.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

אני גם מבקש שתזמן את שר האוצר לנושא הזה ושיישב וייתן תשובות.

היו"ר משה גפני:

חמד, זימנתי אותו, אבל –

נעמה לזימי (העבודה):

את מנכ"ל המשרד אתה ממש יכול לחייב לבוא. אתה יודע את זה.

אהרון גמזו:

שיהיה ברמת ההבנה של כל חברי הוועדה.

ליאת כהן רביב:

מקובל, בסדר, אז בואו רק נרשום בתודעתם של האנשים המכובדים.

היו"ר משה גפני:

כן, מה שאת אומרת נרשם בפרוטוקול ואני מזדהה איתך.

ליאת כהן רביב:

אז בוא תזדהה איתי על עוד כמה דברים נקודתיים שמאוד חשוב שמישהו יאמר אותם, כמו למשל לכשהולכים לכיוון פתרון, כי הבנו, כולנו סובלים, בכי, נהי, יאללה, בסדר, בוא נתקדם, כשהולכים לכיוון פתרון אנא הקפידו שמי שהם חלק מהפתרון הם אנשים ונשות המקצוע הראויים מהצפון. אנחנו יודעים מה אנחנו צריכים, אנחנו יודעים לכוון אליו, אנחנו יודעים לבנות אותו ואנחנו נהיה שם כדי לקחת גם בעלות על הפתרונות האלה עד שהילדים שלכם יבואו לגור איתנו כמובן.

ואז אני אגיד, הסיפור של שיתוף ציבור הוא דרמטי, הוא לא נעשה בצורה ראויה ונכונה, יש לשפר אותו. אני אבקש מהוועדה הזו לבקש שכל הפתרונות והמענים יהיו באסטרטגיה ובהסתכלות אזורית. חשוב להבין, כולנו טובים ונהדרים, אנחנו זבובים ויתושים, כל הצפון קו העימות ביחד, אם אני סופרת אותו על כל מי שפגוע מהמלחמה, 250,000 איש, זה מחצית מתל אביב. אם אנחנו לא נעבוד ביחד והתפיסה של הפתרונות תהיה תפיסה אזורית זה לא יעבוד.

הדבר הרביעי זה ארוך טווח ובר קיימא, לא לזרוק עלינו פתרונות שלא יהיו רלוונטיים בעוד חמש שנים ואנחנו נצטרך לעבור תוכניות גמילה, זה מה שמחליש את ההתיישבות בקצוות ובפריפריה. משאבים, צעירים. הצעירים שלנו אינם. החברה שלנו מעל גיל 21, שאין להם משכנתא בצפון ולא יהיו חלק מהפקקים, שיהיו צפונה ביום שייגמר המימון, הם פשוט לא יחזרו. הם קיבלו מחנה אימונים בגוש דן בחסות המדינה, הם הבינו שאפשר להזמין וולט ב-23:00 עם קרם פנים והם לא יחזרו יותר למציאות המחורבנת, סליחה על המילה, שיש כרגע בצפון אם לא נשנה אותה.

ומילה אחרונה, ברשותך, אדוני, לראש מועצת ראש פינה, אותו אני מאוד מאוד מאוד אוהבת. בינתיים אפשר לעשות משהו כדי לייצר שינוי. אם אתה וראש העיר של צפת ועוד ראשי ערים יעשו פיקוח על שכר הדירה שמבקשים היום מהמפונים שאין להם לאן לחזור אני אודה לך באופן אישי ואוכלוסיות של אנשים יודו לך באופן אישי. פיקוח על שכר הדירה.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. חבר הכנסת אחמד טיבי.

אחמד טיבי (חד"ש-תע"ל):

אין ספק שהזעקה של כל ראשי הרשויות בשם התושבים היא זעקה אמיתית. הוועדה הזאת היא הכתובת של הזעקות האלה כאן בכנסת, אבל הכתובת האמיתית, בסופו של דבר מי שמחליט כן להעביר, לא להעביר, כן להקצות תקציבים, לא להקצות תקציבים, זה שר האוצר וראש הממשלה, אבל שר האוצר הוא יותר חשוב בנושא הזה.

למה אני אומר זאת? ואני אגיד את הדברים בכנות, גם אם הדברים לא ימצאו חן בעיני אף אחד, יש קבוצות שמיד אחרי אוקטובר קיבלו מיליארדים ומאות מיליונים דרך הוועדה הזאת. המשרד של סטרוק קיבל מאות מיליונים של שקלים, פה אישרנו אותם, והעברתם.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

אישרו אותם, לא אישרנו אותם.

אחמד טיבי (חד"ש-תע"ל):

כן, הוועדה. אנחנו התנגדנו, אבל הוועדה, ועדת הכספים, אישרה והיא קיבלה. משרדי המורשת, מורשת יהודית, יש ארבעה משרדים שמטפלים במורשת היהודית. יש בעיה עם המורשת הזאת ולכן יש ארבעה משרדים.

נעמה לזימי (העבודה):

בינתיים מחריבים את המורשת.

אחמד טיבי (חד"ש-תע"ל):

אבל הם קיבלו המון כסף. אנשים מפונים, אנשים שהבתים שלהם נהרסו, לא מקבלים. אנשים בטרומה לא מקבלים. יש כאלה שנכנסו למתווה ויש כאלה שלא הוכנסו למתווה. ארבעת היישובים הדרוזיים, פסוטה הוכנסה אבל כל השאר לא הוכנסו, יישובים ערביים ודרוזיים. חוץ מפסוטה וחורפיש, לא נכנסו. גוש חלב רחוקה פחות מ-5 קילומטר מהגבול, מישוה יכול להסביר לי למה היא לא בפנים?

אהרון גמזו:

כן, כי לא עצרתם את המדינה, זה למה.

אליהו רביבו (הליכוד):

אני רוצה להסביר לך.

אחמד טיבי (חד"ש-תע"ל):

לא אתה הכתובת, עם כל הכבוד אתה קולגה שלי.

אליהו רביבו (הליכוד):

אם אתה רוצה לדעת, אני רוצה להסביר לך, אתה ואני רוצים להשיג את אותו הישג, אם אנחנו לא נמקד את זה בשורש הבעיה ונפנה לראש הממשלה - - -

נאור שירי (יש עתיד):

שורש הבעיה הוא ראש הממשלה, הוא הבעיה.

אחמד טיבי (חד"ש-תע"ל):

אני אומר שיש קריטריון - - -

אליהו רביבו (הליכוד):

מי שהיום קובע - - -

אחמד טיבי (חד"ש-תע"ל):

למה גוש חלב לא בפנים?

נאור שירי (יש עתיד):

זה שורש הבעיה, ראש ממשלת ישראל.

היו"ר משה גפני:

חבר הכנסת רביבו, תעזוב את העניין הזה, אנחנו - - -

נאור שירי (יש עתיד):

תעזוב את הבעיה.

היו"ר משה גפני:

דיברנו על זה, אני רוצה תשובות מהאוצר. אני לא יושב פה בשביל לעשות מה שהם רוצים. לא יהיו תשובות כמו שדיברנו כאן לא יעבור כאן.

נאור שירי (יש עתיד):

אבל לא רק על היישובים הדרוזיים.

היו"ר משה גפני:

על הרבה דברים.

ואליד אלהואשלה (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת):

אבל אתה חלק מהממשלה, גפני, מה קרה?

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

בינתיים על הדרוזים, כי הדרוזים לא נכנסו, אבל גם על הצפון.

נאור שירי (יש עתיד):

לא, שלא יגיד על הדרוזים כי לא רק הדרוזים, יש עוד דברים בצפון שצריך לטפל. יש לי הרגשה שאתה תעשה את האמברגו הזה רק על היישובים.

אחמד טיבי (חד"ש-תע"ל):

אני בטוח שיושב ראש הוועדה יצרף לארבעת היישובים הדרוזים - - -

נאור שירי (יש עתיד):

חמשת היישובים.

היו"ר משה גפני:

עשינו את זה בדרום, אנחנו נעשה את זה גם בצפון.

אחמד טיבי (חד"ש-תע"ל):

עכשיו אפרופו דרום, זה קשור בזה שלא הכניסו את גוש חלב. תקומה, יש יישוב אחד גדול, מאוד גדול, רהט, פתאום לא הוכנס.

ואליד אלהואשלה (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת):

רהט ולקיה.

נאור שירי (יש עתיד):

גם אופקים לא.

אחמד טיבי (חד"ש-תע"ל):

רהט ולקיה לא הוכנסו, גם אופקים לא, למה?

נאור שירי (יש עתיד):

שלושה חודשים אני מבקש על זה דיון. רק בגלל שעתרו לבג"צ אתה הסכמת.

אחמד טיבי (חד"ש-תע"ל):

דנו בזה פה, העלינו את זה פה.

נאור שירי (יש עתיד):

ברוך ה', היום הדיון.

היו"ר משה גפני:

זה מחוץ לטווח הקילומטרים, זו הבעיה הגדולה.

נאור שירי (יש עתיד):

מי קובע את טווח הקילומטרים? ה'?

אליהו רביבו (הליכוד):

פיקוד העורף.

נעמה לזימי (העבודה):

אלי, היה אפשר לייצר להם אפילו מתווה חריג.

היו"ר משה גפני:

אנחנו מדברים על אופקים עוד מעט.

אחמד טיבי (חד"ש-תע"ל):

אני שמעתי את הזעקה של ראש מועצת חורפיש, שהיא זעקה אמיתית, אני רוצה להגיד בכנות, זה שהוא אמר שהוא שירת בצבא, במערכת הביטחון, זה לא מזיז לאנשים. אני אומר לו, לא הזיז להם, לא מזיז להם, גם אם הוא ייהרג במלחמה לא יזיז להם, מה שיזיז לממשלה הזו אלה קריטריונים אחרים. אפרופו הנושא הזה, יישובים שלא משרתים בצבא, תקשיבו כולכם, חרדים וערבים, יש בהם נדנדה לרוב ומתנ"ס. זה לא קריטריון. הקריטריון צריך להיות שמגיע לו כי הוא אזרח. זה מה שצריך להגיד. תודה רבה.

אהרון גמזו:

נרשמתי לדבר, כפר סולד. השטח רוצה לדבר.

היו"ר משה גפני:

עם כל הכבוד, אני אמרתי שאחד ידבר, היא דיברה.

אהרון גמזו:

יש לי להשלים.

היו"ר משה גפני:

יש לך להשלים אז תמתיין. יש פה חברי כנסת שיושבים מהתחלה. חבר הכנסת שוסטר.

אלון שוסטר (המתחנה הממלכתית):

אני רוצה להתחבר לתדר אחר, לתדר שהושמע פה גם מחבר הכנסת ינון וגם מחברי מוטי חטיאל. אני חושב שבסיטואציה שבה אנחנו נמצאים, אדוני היושב ראש, בהחלט צריך לאחוז בנבוט חזק כשצריך להתמקח עם האוצר, אבל מה שאנחנו צריכים לייצר לעצמנו, לא בשביל ההרגשה הטובה אלא כדי להצליח במשימה המורכבת, המתישה, המתסכלת והמעציבה, זה לעבוד ביחד כאילו שאנחנו קבוצת עבודה של עירייה שטובת האזרחים, הרחובות, השכונות, לנגד עיניהם.

ברשותכם אני רוצה לומר את הדברים כך. באיחור לא אלגנטי של חודשים רבים מדי, שהם תוצר של פגיעה מתמשכת חמורה בשירות הציבורי, ביכולת העמידות והמקצועיות של הדרג המקצועי ולדעתי כישלון או חוסר הצלחה מפואר של משרד ראש הממשלה הרבה לפני משרד האוצר שעושה את תפקידו כגזבר של המדינה לנהל ולדפוק על השולחן ולקבל החלטות מנהליות בסדר קבלת החלטות לקראת ההחלטה. מה שיש לנו היום בהחלטה שטוב שהתקבלה, לטעמי, מאשר לא התקבלה, וטוב שהתקבלו התיקונים תוך כדי, הם הורחבו מ-5 קילומטר ל-9 קילומטר וליצירת צוות, ועדה, מנהלת, מצומצמת מדי, אנורקטית כמעט, אבל לפחות דבר אחד אני רוצה לברך וזה על הכיוון שניתנו לו 45 יום ואני קונה עכשיו, אם זה יהיה בחלוף שלושה חודשים, תובא תוכנית כוללת שתעלה ככל הנראה מיליארדים, שאני לא יודע להגדיר אותם.

אני חושב שהערה של החברה ממטולה היא נכונה ביותר, תוך התייעצות לא רק עם תושבים, אלא עם ראשי הרשויות והארגונים והתנועות המיישבות. אני משוכנע שהמעשה שנעשה בדרום, גם אם הוא לא מיטבי, גם אם יש שם בירוקרטיה, גם אם לא הכול הולך לפי הקצב, הוא הדרך להתייחס אל קטסטרופה התיישבותית כפי שאנחנו פוגשים בצפון. הקונסטרוקציה הארגונית שאתמול אושרה לא מתאימה לעשור הקרוב שבו במקרה הטוב אנחנו נעסוק בשיקום מה שיודעים כרגע. הצפון נמצא במציאות דינמית, אגב גם

הדרום, תושבים חוזרים וחושבים האם – בצפון אנחנו במציאות דינמית, הקונסטרוקציה שנקבעה היא לא מספיק טובה, הכיוון העקרוני הוא נכון.

אני לא האשמתי ואני לא מאשים את הצבא ואת הגורמים האחרים ברשעות או בהפקרה, אבל המרחק דה פקטו כמו שמתרחש כרגע, גם בצפון ולא רק, בין אוזלת יד וחוסר יכולת מקצועית לבין רשעות בפועל הולך ומצטמצם. ואני מבקש אותך להיות צד פעיל כדי להרחיק את הפער הזה. תודה.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. חבר הכנסת דלל.

אלי דלל (הליכוד):

אני חושב שצריך לתת ולהקשיב ולשמוע ולתת רשות דיבור כמה שיותר לאנשים שלקח להם שלוש וארבע שעות להגיע לפה ואנחנו כחברי כנסת צריכים קצת להצטמצם בכמה משפטים ולומר את שלנו. לי חשוב מאוד לשמוע אותם ופחות לשמוע את חברי הכנסת. אני אומר את זה בצורה ברורה.

אני אומר בקצרה, מדינת ישראל איבדה את הצפון תרתי משמע. לצערי אין מצפן ואין מצפון. הפקרנו את הצפון. ואחרי שאמרתי את זה, הפקרנו כמובן את הצפון, אני חושב שאנחנו חייבים בוועדת הכספים לעשות ישיבות שבועיות יחד עם האוצר כדי לקדם תוכנית מפורטת, ואני מסכים עם מה שנאמר פה, יחד עם נציגי הצפון.

אני עשיתי כמה דיונים כולל יחד עם ילדי מפונים והמפונים עצמם במסגרת הוועדה לזכויות הילד, היינו גם בטבריה וגם בצפון, אנחנו רק יכולים להמליץ, אבל הכוח זה כאן בוועדה. תודה, אדוני היושב ראש.

היו"ר משה גפני:

חברת הכנסת שרן השכל.

שרן מרים השכל (הימין הממלכתי):

אם אפשר אולי קודם לתת לאנשים שנסעו שלוש שעות. אני אשמח לדבר אחר כך, יש לי דברים חשובים, אבל אנשים בכל זאת נסעו שלוש-ארבע שעות, אז אם אפשר לאפשר לאחד מהם.

היו"ר משה גפני:

בבקשה, מומי.

מומי ברקליפה:

אני יושב ראש ועד מנות, אנחנו נמצאים 4.8 מהגבול. אני חושב שאנחנו צריכים להתחיל עוד מלפני ה-7 באוקטובר. היום אנחנו מגלים כמה היינו שקופים וכמה הפערים גדולים בין תושבי הצפון לתושבי המרכז. אנשים אצלנו התפנו עצמאית כי המדינה בהתחלה החליטה 5 קילומטרים ואחר כך בא הצבא ואמר מספיק 3.5 וכולם נהרו עם זה בזמן שרצועת הביטחון נמצאת מתחת לבתים שלנו.

אנשים אצלנו יצאו והתפנו עצמאית ורק אז גילו את הפערים שיש בין הצפון למרכז והם פשוט לא חוזרים מאז. אנשים אצלנו מכרו בתים ומה-7 באוקטובר השקופים המשיכו להיות יותר שקופים. פשוט לא סופרים אותנו. המדינה קנתה שקט בכסף את ה-3.5 קילומטרים, אבל מעבר ל-3.5 קילומטר אף אחד לא סופר. ארבעה חודשים לא היה חינוך, אימהות לא יכלו לצאת לעבודה, אימהות שעובדות בחיפה לא יצאו לעבוד כי הילדים ישבו בבית. בחיפה אין מלחמה, המלחמה נגמרת ב-5, ב-7, ב-9 קילומטר, בחיפה אין מלחמה. מישוהו נתן את הדעת על זה?

לא הגיע בן אדם אחד מהכנסת לדבר איתנו, התושבים. מדברים פה על פיצוי. הלכנו לבג"צ, בג"צ בא ודיבר איתנו שדוחים את זה בגלל קול קורא, קול קורא זה לא אנחנו, קול קורא זה המועצות. מישוהו דיבר איתנו, התושבים? אני יושב ראש ועד, אנשים לא חוזרים, משפחות קורסות אצלנו ביישוב.

אני הצלחתי בחג פסח להביא תרומה מארה"ב, תרומה פרטית שלי, והעברתי לתושבים לחשבונות הבנק. המפונים קיבלו 5,000 שקל אחרי שהם יושבים שמונה חודשים ומקבלים אוכל, לא משלמים ארנונה, לא חשמל ולא כלום, קיבלו 5,000 שקל כדי לעשות את החג, אצלנו אף אחד לא ספר אותנו.

מדברים פה על ילדים שמרטיבים, הילדה שלי בת 12 ישנה איתי בחדר מה-7 באוקטובר. אני מבקש טיפול נפשי, אין מקום, אין מקום לתת טיפול נפשי. פשוט אף אחד לא רואה אותנו.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. שרן, אם אפשר בקצרה, שנוכל לתת לעוד אנשים.

שרן מרים השכל (הימין הממלכתי):

אני אנסה לקצר, יש לי פה שורה של דברים ואני אקצר את זה לכמה נקודות ואולי אני אתייחס לכמה דברים שנאמרו פה על ידי חברי הכנסת, שיש לי המון כבוד והערכה, אני יודעת שאתם עובדים יום ולילה, באמת, ינון, גם אתה. אני יודעת שאתם עובדים יום ולילה למען התושבים, אבל, וזה אבל גדול, אתם יודעים ואתם רואים שבארבעה החודשים האחרונים אנחנו נמצאים בשקט, בסוג של משיכת זמן.

אתה באשדוד שומע מתי יש מלחמה ומתי לא, ומה שקורה בצפון זה פי אלף יותר מהדרום כי הכוחות אפילו לא הגיעו לשם. לכן אני אומרת לכם, בפניכם, חברי הקואליציה, עומדת החלטה אמיתית האם אתם משביתים את הממשלה הזאת עד שישלחו כוחות לצפון כדי להגן באמת על התושבים ועל חבל הארץ הזה או שנכנענו לחיזבאללה וכמו שזה עכשיו בשליטת חיזבאללה, ממשיכים ככה ואנחנו בעצם בכניעה מוחלטת. וזה בידיים שלכם, כי הדבר היחיד שיניע את נתניהו כרגע להעביר את הכוחות ולהגן על הצפון הוא השבתה שלכם וידיעה שאתם תמנעו ממנו את הממשלה הזו עד שהוא יעשה את זה.

ועד שהוא יעשה את זה אתם לא יכולים להגיד – תסתכלו לתושבים האלה בעיניים. אנחנו יכולים לעשות מיליון פלסטרים, אבל עובדה היא שהיום אם אני ואלי נלך מחר לכפר סולד או לכפר בלום ותבוא איתי בשבוע הבא, תגיד לי אתה אם אנחנו יכולים עכשיו לגור שם ואם משמר הכנסת יאשר לנו לגור שם. בחיים לא. כל יום יש להם שם טילים, פיצוצים, הם חיים בתוך שדה קרב. אנחנו לא יכולים לתת לזה להימשך.

אז נכון, פיקוד העורף מחליט את זה. אז מה אם הוא מחליט את זה? מה, בדרום לא שינינו את ההחלטות של פיקוד העורף? גם בצפון. לא הצלחנו לשנות את זה לטובת התושבים האלה. הילדים הולכים לבית ספר חצי יום, זה שגרת חיים?

אהרון גמזו:

ארבע פעמים בשבוע שלוש שעות.

שרן מרים השכל (הימין הממלכתי):

בזמן הזה שהם הולכים אין להם מיגוניות, אין להם בתים, הם מסתתרים ככה מתחת לשולחנות עם הידיים ואלה טילים הרבה יותר מסוכנים מהדרום.

אליהו רביבו (הליכוד):

את צודקת, הייתי שם.

היו"ר משה גפני:

לא, אני לא רוצה את הדיון הזה, אנחנו צריכים לסיים.

שרן מרים השכל (הימין הממלכתי):

אבל, גפני, זה נמצא בידיים שלכם. תגידו עכשיו שאתם תשביתו אם לא תשלחו כוחות צה"ל ותתחילו להגן על גבול הצפון. מעל ל-170 בתים במטולה, באיזה עולם זה הגיוני? די.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. ואליד.

ואליד אלהואשלה (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת):

שלום לכולם. אין ספק שזה נושא בוער. אני חושב שהחלטה לא נמצאת כאן, אתה חבר ממשלה, אדוני היושב ראש, ההחלטה נמצאת על שולחן הממשלה.

היו"ר משה גפני:

לא, אני לא חבר ממשלה, שלא יירשם בפרוטוקול.

ואליד אלהואשלה (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת):

הממשלה יכולה להביא את ההחלטה ביום ראשון, לקבל החלטות למען תושבי הצפון וגם למען תושבי הדרום. אי אפשר להפקיר את האזרחים, אם זה בדרום ואם זה בצפון. אני כנציג של החברה הבדואית בנגב, ראינו מה עשתה מנהלת תקומה לרהט ולקיה וגם לאופקים, כאשר הם נמצאים בתוך הנגב המערבי, מפקירים אותם, משאירים אותם בחוץ, הדבר הזה לא מתקבל על הדעת. אין כאן מישהו שיכול להנהיג את המדינה, או להגיד לאוצר מה לעשות? אי אפשר להשאיר את כל העניינים האלה בידיים של סמוטריץ'.

גפני, חשוב שהממשלה תקבל החלטות למען תושבי המדינה, אנחנו לא רוצים שהוועדות יתכנסו כאן בגלל שתושבי הצפון לוחצים בתקשורת ולוחצים על הח"כים ונציגי הציבור לקיים ועדות. ההחלטות נמצאות בבלפור, לא פה.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. חבר הכנסת משה רוט.

משה רוט (יהדות התורה):

תודה רבה. אני גם אכבד את כל אלה שהגיעו ואדבר בדקה. אני מקווה מאוד שאני הולך להגיד משהו שכבר נאמר והלוואי שלא יצטרכו להגיד את זה עוד פעם ועוד פעם. צפת היא עיר הבירה של הגליל, זה גם הסימן המובהק להצלחה של כל הגליל, בכל המובנים, חברתית וכלכלית וכו'. יושב פה ראש העיר החדש, אנחנו מאחלים לו הצלחה גדולה והוא בא עם תוכניות גדולות כדי לפתח את העיר ולהביא תעסוקה איכותית, אבל כרגע אנחנו מדברים על דמי הצלה, כדי להציל את התושבים מקריסה מוחלטת, מעזיבת העיר ועסקים.

פונים אליי, אני לא אגזים, עשרות עסקים שמתחתם יש מאות משפחות שפרנסתם הופסקה לגמרי בחצי השנה האחרונה, וממש דממה מהצד שלנו. אני חושב שלא ייתכן כזה דבר, שאנחנו ניתן לעיר הבירה של הגליל כל כך ליפול, בסוף לתקן את זה יעלה לנו פי וכמה וכמה. לכן אני מבקש, נא לא להוריד מסדר היום את הנושא הזה.

הנושא של קו הגבול מטעה, תושבים מצפת נוסעים יותר צפונה כדי להתפרנס, אנשים שמעבר לקו באים לצפת להתפרנס, הדבר הזה הופסק. איך שייך להגיד קו גבול של 9 קילומטרים כשהוא מבחינה תעסוקתית כלל לא נכון. זה צריך להיות עניין איכותי ממש. לכן אני מבקש, צפת חייבת להיות בתוך המתווה אחרת אנחנו באמת לא עשינו כלום לגבי הצפון, עשינו פלסטרים קטנים. תודה רבה.

קריאה:

יש כאן עוד הרבה אנשים שנסעו מאוד רחוק בשביל לדבר.

היו"ר משה גפני:

אז אני נותן לדבר, אני ממשיך עוד את הישיבה.

(היו"ר ינון אזולאי)

עובד בן זאב:

קיבוץ שמיר, מי שלא מכיר, זה ליד קרית שמונה. כדי להספיק יצאתי ב-00:06, אבל זה לוקח באמת הרבה זמן. אז קודם כל תודה רבה, יושב הראש, תודה רבה גם על זכות הדיבור וגם על הדיון.

רשמתי הרבה דברים, אני ממש מאוכזב, התקוטטות חצי של גן ילדים, בחיי. ברמה האישית זה ממש מאכזב אותי כי באמת באתי מרחוק. אנחנו שמונה חודשים במלחמה, שמונה חודשים ואנחנו בקו העימות בצפון פשוט לא מעניינים אף אחד. זו תחושה באמת קשה ברמה האישית.

זה מזכיר לי, אתמול בערב הבת שלי נכנסה לשירותים ואז היא צועקת לי: אבא, הגליל גמור. הגליל גמור. מדברים על המפונים מהיום הראשון ולמפונים יש באמת הרבה מאוד אתגרים והרבה מאוד קשיים. יישובי קו העימות, ינון, לא מעניינים אף אחד ואנחנו חיים בקו העימות, אנחנו חיים את המלחמה כל יום. כל יום.

וכשאני אומר את זה, אז זה באמת מכל ההיבטים. אין מיגון. בשבוע שעבר ביום חמישי שעתיים תלמידים מתחת לשולחנות, כי הכיתות לא ממוגנות. מה זה הדבר הזה? אנחנו לא אזרחי המדינה? והמפונים, באמת אני אומר, יש להם צרכים ואני מבין את זה, אבל אותנו אף אחד לא רואה.

צפת, חברי הכנסת, כבודה במקומה מונח, בירת הגליל היא לא. כשאנחנו צריכים לנסוע לקבל שירותים אנחנו צריכים לנסוע חצי שעה, צפת, מי שלא מכיר, בית החולים שנמצא בצפת, לוקח לנו שלושת רבעי שעה להגיע, אז אם משהו רוצה לקבל התקף לב, שזה לא יהיה אצלנו. זה בזמנים רגילים.

אין עבודה, אין עסקים, אין תיירות, החקלאות גמורה. עכשיו על מה אתם מדברים איתי פה? האופוזיציה והקואליציה, זה מטריף אותי. לא אכפת לכם? אנחנו אזרחי המדינה, מה קורה? אנחנו לא משלמים מיסים? הילדים שלנו, פערים בחינוך אני מבין, קיימים, אנחנו בסך הכול בפריפריה, הילדה שלי בכיתה ו' לומדת 12 שעות בשבוע, שעה בשבוע מתמטיקה, שעה בשבוע אנגלית, על מה אתם מדברים איתי? אופוזיציה קואליציה, חאלס עם זה, לא אכפת לכם?

אתם ועדת הכספים, אתם יכולים לעשות שינוי. אנחנו אנשי הגליל, אני נולדתי בגליל, כל השנים הייתי בגליל, ממלחמת לבנון הראשונה, השנייה, דין וחשבון, כל המקומות הייתי, ואנחנו נישאר בגליל לתמיד, אנחנו צריכים אתכם שתעזרו לנו. אני מזמין את כולכם לקיבוץ שמיר או לכל אחד מהשמינייה מיישובי קו העימות, אתם מוזמנים, תראו בעיניים שלכם, תבואו. אל תספרו סיפורים, תבואו. מי שרוצה אני אשאיר פה את הטלפון שלי אחר כך, תבואו. תבואו ותראו מה קורה.

היו"ר ינון אזולאי:

תודה רבה.

אלעד ירון:

אני ד"ר אלעד ירון מאיגוד האוצרות והאוצרים, אנחנו מייצגים את המוזיאונים, את אתרי המורשת ואת הגלריות. על קו הגבול, השטח הסגור, יש תשעה מוזיאונים ואתרי מורשת. רק להבין לצורך העניין, במעיין ברוך יש כרגע מוסד שמופצץ, יש לו מחסן שהוא לא ממוגן, 120,000 חפצים במוזיאון האדם הקדמון בסכנת הכחדה.

דרך אגב ראשי הרשויות שנמצאים פה, המוזיאונים האלה ממשיכים כמובן לשלם ארנונה, הם ממשיכים להיות נדרשים על ידי משרד התרבות להראות 10% של הכנסות עצמיות. איזה הכנסות עצמיות? מאיפה הכנסות עצמיות? המוזיאון סגור, מוזיאון האסלאם בירושלים לא מצליח לעמוד בזה כרגע כי אין תיירים, אז בצפון?

בנוסף לכל זה הם מחויבים לשמור על המורשת, אז צריך משמר וצריך אוסף וצריך ביטחון, שלא לדבר על ההשקיה או לא יודע מה. בסופו של דבר הם מוציאים עשרות אלפי שקלים כל חודש. שיפוי, משהו בעתיד? לא נראה לעין. יותר מזה, התקציב של משרד התרבות כמובן מקוצץ. אני יודע, זה נשמע לא חשוב, אבל בעצם אנחנו מוותרים כאן כרגע על המורשת, על המסורת, על הזהות, על התרבות של מדינת ישראל.

עידו קהת:

אני מנהל את מוזיאון הרעות במצודת כוח. אני יכול להיות כאן בכל כך הרבה כובעים, אני מייצג גם את המועצה לשימור אתרי מורשת ואת כל האתרים, אנחנו מדברים גם על אתרים שסגורים כי הם נמצאים באזורים מפונים.

היו"ר ינון אזולאי:

וגם אלה שפתוחים שלא מגיעים אליהם היום, כמו לוחמי הגטאות למשל.

עידו קהת:

נכון מאוד, על כל הגבול, אנחנו מדברים על עשרות יישובים, מוזיאונים שפתוחים, אחוזת דוברובין בראש פינה, אתר השחזור בראש פינה פתוח, אבל אף אחד לא מגיע לבקר שם כי כולם מבינים שזה אזור מלחמה. המוסדות האלה מנסים להחזיק את הצוותים שלהם, משלמים כסף, יש רק הוצאות שלא לדבר על נזקים. אצלי במוזיאון ישבו חיילים, אני אפילו לא רוצה להתחיל לספור את הנזקים שיש שם בפנים.

אנחנו רק מוציאים ומוציאים, אנחנו מבקשים שבמתווה הזה שיום אחד יקום המורשת שלנו, הלמה אנחנו הולכים להילחם, אנחנו לא כיפת ברזל, אנחנו לא טנקים, אנחנו יודעים, אבל אנחנו הלמה הם יוצאים להילחם ולמה אנחנו מגיעים בכלל להתיישב במקומות האלה. אנחנו מבקשים שגם זה ייכנס בתוך המתווה הזה, הסתכלות עד הרזולוציות הכי קטנות.

היו"ר ינון אזולאי:

תודה רבה, אתם גם תהיו שותפים לדיון. כפר סולד.

אהרון גמזו:

אני רוצה לתת כמה אספקטים שעוד לא דובר עליהם פה, על כמות הפעמים שדקרו אותנו בגב בנושא הזה. אנחנו יודעים טוב מאוד מה זה יישובי קו עימות, אנחנו יודעים עברית, יודעים מה זה אזור מלחמה ויש חוזה לא כתוב בינינו לבין המדינה. אז פעם אחת לא נתנו לנו מיגון, דקרו אותנו בגב. יש תוכנית מגן הצפון, לא יושמה. פעם אחת היינו צריכים לברוח מהאזור שלנו, לא יודעים לאן, נזרקנו במדינה.

ואחרי זה הגיעה תוכנית הפינוי, גילינו שאנחנו בחוץ, אנחנו לא נחשבים בכלל, אנחנו כמו תל אביב. נשכנו עוד פעם שפתיים. ועכשיו הגיעה הצעת מחליטים ועוד פעם דפקו אותנו. חיכינו שהסיוע יגיע ועוד פעם דקרו אותנו בגב, פשוט מדלגים עלינו.

אתם יודעים מה הכי מצחיק? אני אגיד לכם מה הכי מצחיק, שבהחלטת הפינוי אנחנו כן נמצאים, יש שם קריטריון אזרחי שצריכים לפנות אזורים שאי אפשר לספק להם מוצרים. אז אני אספר לכם מה היה בדיון בבג"צ, שאלנו את נציגת פרקליטות המדינה: תגיד, מה הקריטריונים האזרחיים לפינוי? היא לא ידעה להגיד. שאלנו אותה מי אחראי לתת את הקריטריונים, היא גם לא ידעה מה להגיד, אז מה השופטים אמרו? אוקיי, תנו לחבריה האלה מתווה. ומה אתמול קראתי בהצעת מחליטים? שהמדינה חוזרת על העמדה שלה על מה שהשופטים דחו.

אני לא מבין, זאת ועדת כספים, אתם יודעים מה הכוח שלכם, אתם יודעים את כל התירוצים של האוצר ומשרד הביטחון, תעצרו את הכול, למה אתם מחכים? שאנשים שישרפו את עצמם? כולנו דנו במה קורה לילדים ולמבוגרים, תעצרו את המדינה מצדי, תנו מענה לאזרחים. תודה רבה.

היו"ר ינון אזולאי:

תודה. מיטל, בבקשה.

מיטל:

דיברו על חקלאות ותיירות, אז רק אם אפשר במשפט על התעשייה. קצת שכחו את כל המפעלים שמעסיקים המון עובדים. אני רק אציין פה, אם משהו לא יודע, שבכל האזורים של שלומי, קרית שמונה,

כל הגליל למעלה, יש כמות אדירה של מפעלים שממשיכים לעבוד כדי לספק לנו ולהמשיך לספק לנו, אם זה תוצרת של מזון, מתכת, יש שם את נביעות, אבוקדו גל, גליל כימיקלים, דנטק, טקסטיל ועוד ועוד מפעלים.

שלושה דברים. אחת, הנושא של המיגון. למרות שמשרד הכלכלה הבטיח פיקוד העורף אומר לא, מפעלים, תדאגו אתם למיגון. מעסיקים שכן באים ומסתכנים ורוצים להמשיך להפעיל את קווי הייצור, שלא נהיה תלויים בטורקיה, אין מיגון. למה? לא ברור, קטונתי לעומת גני ילדים. שתי נקודות אחרונות, א', הנושא של העדפת תוצרת הארץ.

היו"ר ינון אזולאי:

גם בשגרה ולא רק במלחמה.

מיטל:

גם בשגרה. אנחנו צריכים לפחות 50% ממה שמשקמים, כמו בתקומה גם בצפון, שיהיה רכש מהמפעלים עצמם, אחרת בשביל מה הם עובדים? שזה כסף ממשלתי. הדבר האחרון, תמרוץ לעובדים. יש עובדים שכן רוצים לבוא לעבוד במפעלים האלה, יש מחסור בעובדים, ואין להם את התמרוץ הזה כי הם יושבים בבית ומקבלים כסף סתם לפעמים, 3,000 שקל.

היו"ר ינון אזולאי:

תודה. חבר הכנסת איתן ברושי, חבר הכנסת לשעבר.

איתן ברושי:

תודה רבה, אדוני היושב ראש, חברי הכנסת והשותפים לדיון. הלקח העיקרי גם בצפון וגם בדרום, שרק יישובים חזקים בשגרה יכולים גם לעמוד בחירום. אי אפשר להיבנות מחולשה לחוזק בזמן מלחמה. זאת מלחמה שנכפתה עלינו במלחמת אין ברירה וצריך לפעול בכלים וכללים אחרים ממצבי חירום קודמים, והייתי שותף בתפקידים שונים.

אני חושב שפה צריך לומר מילה על החקלאות, ואני מייצג גם את המים, שהחקלאות פה היא לא רק ציונות, היא קודם כל או בעיקר פרנסה מרכזית באזור הזה. מה שחשוב, חברי ינון, שוועדת הכספים לא תתעסק רק בחלוקה של התקציב הזעום שניתן עכשיו אלא תבנה תוכנית ארוכת טווח, בוודאי בתקציב 2025, ושזה לא יהיה קוסמטיקה, אלא שייקחו את הלקחים, ייקחו את המחדלים, כמו למשל היעדר מיגון זה מחדל גדול שהוא בעיית ביצוע של הממשלה, זה היה יכול להיות במצב הרבה יותר מתקדם והיו לזה משאבים, רק לא מימשו אותם, גם היישובים לא תמיד ידעו לדרוש אולי. כרגע נדרשת תוכנית חירום במצב חירום.

(היו"ר משה גפני)

איתן ברושי:

הנה נכנס חברי גפני, משפט אחרון. החקלאות והמים פה זה לא רק ציונות, זאת פרנסה. ועדת הכספים בראשותך, ואתה יודע כנאמן להתיישבות ולחקלאות, צריך לטפל בזה בכלים אחרים כי המשבר בחקלאות הוא משבר שיהיו לו אותות וסימנים לתקופה ארוכה. תזכור תמיד את הכלל, יישוב חזק בשגרה יכול לעמוד בחירום, תודה.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. ענת, השלטון המקומי.

ענת לובזנס:

אני אתחיל ואברך על קיומה של ההחלטה ליישובים ורשויות בצפון 0 עד 5 והרחבה שלה ל-0 עד 9, אבל אנחנו בהחלט חושבים שצריך לקחת בחשבון עוד רשויות מקומיות שנאבקות היום על איזון תקציבי שזה מרבית הרשויות המקומיות בישראל היום, בפרט במחוז צפון, שיש בה 92 מועצות אזוריות ורשויות

מקומיות. כולן נתקלות בקשיים תקציביים, הן מצמצמות היום שירותים שניתנים לתושבים בעת הקשה הזאת.

הרשויות מתארות לנו קיצוצים של מעל 10% במחלקות המוניציפליות, תוכניות לטיפול ולייעול בעקבות גירעונות של 3%-8% מהתקציב השנתי. כשאני מתרגמת את זה לסכומים במדינה זה קיצוץ בשירותים שנותנות הרשויות במעל 2 מיליארד ₪.

הרשויות ברובן לא קיבלו מענה מספק מהמדינה עבור ההכנסות שירדו, הרבה מהם לא קיבלו שיפוי עבור ההוצאות שהאמירו ובתקופה הזאת צריך לתת דווקא מענה מוגבר ולתת מענה לתושבים, אם זה ברשויות בצפון שהתושבים גרים בהם ואם ברשויות שקולטות תושבים שכרגע לא יכולים לגור בבתיהם. תודה רבה.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. ניגם שריף. אני כבר מסיים את הישיבה, אני צריך את הממשלה שתענה, אם אתה יכול בקצרה. בבקשה, ראש מועצת גוש חלב.

ניגם שריף:

תודה רבה שאתה מאפשר לי לדבר. רציתי להיות מהבוקר פה, אבל אתמול, ידוע לכם, גוש חלב הופגזה, יש לנו אחד שנפצע קל וחמישה שהיו נצורים. אני פה להגיע בשביל שתשמעו את זעקתי, כי אנחנו יישוב קטן מאוד בצפון, המיעוט שבמיעוט ואין לנו מישהו שיכול לזעוק את זעקתנו.

לפי החלטה 975 זה מ-0 עד 5 ואנחנו בין 3.5 ל-5. אם אני יכול להגיד לכם, אנחנו היישוב הכי אומלל בצפון, למה? לכולם יש תוכניות, לכולם יש תוכניות עתידיות, אנחנו נאלצים כל יום להתמודד עם ילדים שלא יכולים ללמוד, 60%-70% בלי מקלטים, בלי ממ"דים, בית ספר שלם בלי מקלטים ואני לא נכנס לדבר הכי בסיסי שזה - - -

היו"ר משה גפני:

למה אתם לא נמצאים במתווה?

ניגם שריף:

לא יודע, אני פניתי לכולם, כולם אומרים לי שאני צודק ולא יודעים למה וזה בטיפול. אין אחד בממשלה שהגעתי אליו ולא אמר לי שאני צודק, אני 3.5 מהגבול לפי פצ"ן, לפי המתווה זה 4.6.

היו"ר משה גפני:

אנחנו דיברנו על זה כאן בוועדה ואמרו שאתם אמורים להיות בפנים.

ניגם שריף:

זו התשובה שאני מקבל כל הזמן.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. משרד האוצר.

ידידיה גרינוולד:

כמו שהוזכר פה, אני רק מנסה לסדר קצת את הדברים, אתמול עברה החלטת ממשלה שאמורה להקצות תקציבים ליישובים בצפון כשהייתה חלוקה בין מענים מידיים, זאת אומרת תקציבים שייצאו בשנת 2024, שזה מה שדובר בהחלטה אתמול, ועוד אמירה לגבי החלטה עתידית שתחל החל משנת 2025.

במסגרת ההחלטה אתמול, שאלה שנשאלה פה במהלך הדיון כמה פעמים, הוקצו מיליארד שקלים תוספתיים, מה שנקרא מתקציב שלא היה מיועד לפני זה לשום משרד ממשלתי, אלא תקציב שהוקצה

לצורך התקציב בצפון, זה מיליארד שקלים לצרכים אזרחיים. בנוסף הוקצו עוד 2 מיליארד שקל לצרכי ביטחון ועוד כ-300 מיליון מתוך תקציב משרדי הממשלה שהוקצו להם לצרכי המלחמה והם יועדו את זה לצפון. במקביל באותה החלטה נקבע שתבוא מסגרת של 3 מיליארד ₪ נוספים החל משנת 2025 שזו כבר תוכנית שמדברת על הטווח הארוך, לא תוכנית של מענים מיידיים.

ההחלטה הזאת מתייחסת לכמה פרמטרים, היא מתייחסת גם ליישובים המפונים, ל-0 עד 3.5, יש מענים שניתנים גם ברמת 0 עד 5 ויש שם גם מענים שניתנים ברמת המועצה. לגבי ההחלטה של ה-3 מיליארד ₪, מה שנאמר בישיבת הממשלה זה שההחלטה הזאת - - -

היו"ר משה גפני:

מה רלוונטי ה-3.5 קילומטר? אם יש יישוב שהוא איננו נמצא בטווח הזה אבל הוא ריק, אנשים עזבו ואין פרנסה ואין כלום, אז הממשלה מתעלמת מזה?

ידידיה גרינוולד:

אז ההחלטה היא לא רק על 3.5, אלא היא גם על 0 עד 5, בסוף איפה שהוא יצטרכו לקבוע את הקו. לגבי ההחלטה הגדולה באמת נאמר - - -

ינון אזולאי (ש"ס):

ידידיה, שאלה, כשאתה מדבר על 0 עד 5, אנחנו לא ניגע ב-9 קילומטר שתוך 45 יום, אמירה, כי מאמירה לדעתי לא ייצא כלום, אבל לא חשוב, ה-3.5 קילומטר, גם בהחלטת הממשלה היה עד 5 קילומטרים, מה מבטיח לנו שזה לא יתפספס עוד פעם הקילומטר וחצי הזה? זו שאלה שחייבת להיות מונחת.

נאור שירי (יש עתיד):

לא לתת שיקול לשר הביטחון? זו ההחלטה.

ינון אזולאי (ש"ס):

נכון, בהחלטה של הפיצוי היה גם שיקול של שר הביטחון?

נאור שירי (יש עתיד):

כן, הוא קבע.

ידידיה גרינוולד:

בהחלטה של הפינוי הייתה החלטה מאפשרת - - -

ינון אזולאי (ש"ס):

לא, עזוב פינוי, אני מדבר על ההחלטה של אתמול.

ידידיה גרינוולד:

אז אני אומר, ההחלטה של הפינוי הייתה החלטה מאפשרת ושם נקבע בסוף שזה יהיה 3.5. בהחלטה שעברה אתמול יש נושאים מסוימים שהוקצו רק ליישובים המפונים, רוב הנושאים הוקצו לכלל היישובים ב-0 עד 5, הוקצו בפועל.

יוסי קקון:

למה הנושא של הקילומטר בכלל חשוב פה? אני לא מבין את זה.

היו"ר משה גפני :

אני חוזר על השאלה שלי, יש יישובים שהיישובים האלה לא נמצאים בטווח של הקילומטרים, לא משנה 3.5 או 5 קילומטר, אני שואל על היישובים האלה, היישובים האלה התרוקנו, האנשים עזבו, כל השירותים, כל הפרנסה שם נגמרה. המסעדות סגורות, הגלריות סגורות, כמו שקורה בצפת.

חמד עמאר (ישראל ביתנו) :

אבל זה לא אצלו, זה אצל הממשלה.

ינון אזולאי (ש"ס) :

ידידיה, מה עושים בהחלטה הזאת? בהחלטה שעשיתם עכשיו זה להנציח את העוולה הראשונה שעשו, כי בעוולה הראשונה אמרו עד 5 קילומטר מפנים ופינו עד 3.5 קילומטר, והפעם אומרים שעכשיו יקבלו חותמת שגם אין סיכוי שיקומו לתחייה עוד פעם. פשוט זה מה שעשו.

ידידיה גרינוולד :

אבל ניתנו מענים עד 5 קילומטרים בהחלטה. מה ששאל היושב ראש - - -

היו"ר משה גפני :

צפת למשל תקבל סיוע? העיר ריקה.

ינון אזולאי (ש"ס) :

אנחנו יודעים שהם בכלל לא בהחלטה.

חמד עמאר (ישראל ביתנו) :

יש דברים שהוא יכול להחליט עליהם, אבל הדברים שאתה שואל זה החלטת ממשלה, השרים שלך היו צריכים לתקן את זה.

ינון אזולאי (ש"ס) :

הם חטאו פה פעמיים, פעם אחת שלא הביאו עיר כמו צפת, זה אחת, והדבר השני, הם אמרו שיש דברים רק ליישובים המפונים, היישובים שמפונים זה 3.5 קילומטרים. אתה חוטא שם עוד פעם.

איתן ברושי :

הכללים של הממשלה הם כללים של מלחמות קודמות, אין כללים חדשים.

חמד עמאר (ישראל ביתנו) :

כמה כסף תוספתי יהיה בשנת 2024?

ידידיה גרינוולד :

מיליארד שקל.

חמד עמאר (ישראל ביתנו) :

מתי יגיע אלינו לוועדת הכספים?

ידידיה גרינוולד :

אני מאמין שבהקדם.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

מה זה בהקדם?

ידידיה גרינוולד:

בפניות התקציביות הקרובות.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

אנחנו אמרנו, עצרנו את הכול בוועדת הכספים עד שיכניסו את היישובים הדרוזיים.

אהרון גמזו:

הם מנציחים את 975, זה לעשות קו דיכוטומי בין יישובים שפנו לבין כל השאר.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

זו מלחמה בתוך הממשלה, כי החלטת הממשלה מראש לא הגדירה אתכם בפנים. כל מה שהוא אומר על התקציב הוא מדבר עליך די בספק. צריך לקרוא את החלטת הממשלה ואז להגיב, אני קראתי אותה, אתם לא בפנים.

יוסי קקון:

כבוד היושב ראש, אני לא מבין את הנושא הזה של הקילומטרים, 3, 4, 5.

היו"ר משה גפני:

נגמר הדיון. אני מבקש לומר, עם כל הכבוד, אני לא מקבל את כל הגישה הזאת שפה יהיה 3.5 קילומטר ויהיה 5 קילומטר ואנחנו נתחיל להתווכח על זה. מדובר על שיקום הצפון, הצפון מתרוקן. המציאות היא שיש יישובים שלא נמצאים בהחלטה של פינוי, לא יודע למה.

אני לא נכנס לשיקולים של פיקוד העורף, לא רלוונטי הדיון הזה, אנחנו מדברים על זה שהצפון לא קיים מבחינת המדינה, הכול סגור שם, המדינה לא יכולה לעמוד מהצד. זו לא הדוגמה של מה שהיה בדברים אחרים, אנחנו לא מדברים על פינויים עכשיו. אני רוצה תשובה על זה. אני ממשיך את הדיון הזה, אני לא אסכים שהדבר הזה יימשך בצורה הזאת.

אחמד טיבי (חד"ש-תע"ל):

דיברתי על גוש חלב וראש המועצה דיבר, לא שמעתי את התשובה שלך.

היו"ר משה גפני:

אין תשובה.

אחמד טיבי (חד"ש-תע"ל):

מה ההתייחסות שלך?

היו"ר משה גפני:

אין תשובה, אני לא יודע, הם לא פה.

אחמד טיבי (חד"ש-תע"ל):

יש לך הבטחה למשל - - -

ינון אזולאי (ש"ס):

אני מבקש לא לחזור על דבר פעמיים, הוא לא היה פה.

היו"ר משה גפני:

לכבודו אני חוזר פעמיים ואני אומר לך, לא יעבור פה שום דבר. זה הכול.

אחמד טיבי (חד"ש-תע"ל):

זאת התייחסות.

היו"ר משה גפני:

אמרתי את זה קודם ואני אומר את זה גם עכשיו. אדוני נציג משרד האוצר, לא יכול להיות הדבר הזה, הייתה פה החלטה לגבי היישובים הדרוזים, היה לגבי גוש חלב, זה צריך להיות בפנים, למה זה לא בפנים? הוא נמצא בתוך הקילומטרים.

ידידיה גרינוולד:

אדוני, אני אחדד, אני לא מדבר כמובן על מתווה הפיצוי לעסקים שאמור לבוא לוועדה.

נאור שירי (יש עתיד):

אין, לא יבוא לוועדה. כלום לא יבוא לוועדה.

ידידיה גרינוולד:

מתווה הפיצוי הוא אירוע אחר וגם בפעמים קודמות אושר מעבר ל-5 קילומטרים.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

במתווה הפיצויים גוש חלב בפנים.

ניגם שריף:

לפי 975 בהחלטת מחליטים אנחנו לא בפנים.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

גוש חלב בפנים, פסוטה בפנים.

היו"ר משה גפני:

אדוני ראש המועצה, במתווה הפיצויים גוש חלב בפנים? זה מה שאני זוכר מהדיון הקודם בזה.

ניגם שריף:

אני יודע דבר אחד, שאנשי חורפיש ופסוטה יכולים לדחות משכנתאות, גוש חלב לא. נתחיל מזה.

היו"ר משה גפני:

מתווה הפיצויים של העסקים, האם אתם בפנים?

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

הם בפנים.

ינון אזולאי (ש"ס):

אמיר פה ואמיר אומר שהם בפנים.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. משרד הפנים, מה משרד הפנים עושה עם הרשויות בצפון?

עינב פרץ:

עינב פרץ, ממונת מחוז צפון במשרד הפנים.

נאור שירי (יש עתיד):

שאלה בסוגריים, אם אני כותב עכשיו מכתב כחבר מועצה זה מגיע אלייך לצפון?

עינב פרץ:

נכון, גם, בין היתר. 94 רשויות. עד לפני כמה חודשים, עד שנכנס משרד רוה"מ לסיפור, אנחנו תכללנו את כל הנושא בטיפול בצפון. אני רוצה להתייחס לנקודה שעלתה כאן לגבי רשויות שלא נמצאות בהחלטת הממשלה שעברה אתמול. אנחנו כמשרד ואני כמלווה את אותן רשויות, יושבים כאן מצפת ומגוש חלב וכל החברים שישבו כאן קודם, מבחינה מוניציפלית מאוד קשה, כלומר יש פערים.

אנחנו כרגע נתנו הלוואות איזון בגין אותם פערי הכנסות שהיו על שנת 2023, אבל אנחנו כבר יודעים, אני היום מנסה לאשר תקציבים של שנת 2024 לאותן רשויות שהצליחו או איכשהו הביאו לנו, אנחנו יודעים שיש פערים מאוד מאוד גדולים בכל הנושא של החירום וצריך לתת על זה את הדעת. אנחנו חושבים שזה צריך להיכנס להחלטת ממשלה כזו או אחרת, אם לא ההחלטה שהתקבלה אתמול, צריך להתייחס לזה בהחלטה או בהמשך שזה יהיה, כל הרשויות האלה, יש שם גם פערי ארנונה, גם הוצאות גדולות יותר, הם צריכים לקבל על זה איזה שהוא פיצוי כספי ואיזה שהוא שיפוי.

היו"ר משה גפני:

לא הבנתי. יש לי חנות בצפת או בקרית שמונה - - -

ינון אזולאי (ש"ס):

יש הבדל בין קרית שמונה לצפת.

נאור שירי (יש עתיד):

אגב לא בטוח שיש הבדל.

היו"ר משה גפני:

החנות סגורה, אין, אף אחד לא בא לצערנו הגדול, זאת המציאות, אני משלם ארנונה?

עינב פרץ:

גם בקרית שמונה וגם בצפת החיובים יוצאים לתושבים. אני מתייחסת לרשויות המקומיות, מבחינתי הם צריכים להוציא את החיובים לכל בעלי העסקים כי העסקים מקבלים את הפיצוי מהמדינה ואז הם צריכים להעביר את הכסף לרשות המקומית. אני מבינה את הקושי שזה גם בדילי - - -

היו"ר משה גפני :

למה לא פוטרים אותם?

עינב פרץ :

כמו שהיה בקורונה, המתווה שהיה בקורונה בעינינו היה מתווה נכון יותר, אבל זה לא מה שהוחלט, כרגע אני מדברת על מה שקיים בשטח. הפיצוי לא עובר לרשויות, בניגוד למגורים. בקרית שמונה כל הכסף שלא מתקבל מהארנונה, כי אין חיובים, יש שיפוי אוטומטי לרשויות ולכן יש שם את מלוא השיפוי, הם מקבלים את הכסף על הארנונה שחסרה. בעסקים - - -

היו"ר משה גפני :

זה בכל הצפון? זה גם בצפת וגם ב - - -

עינב פרץ :

לא, רק ברשויות המפונות יש את השיפוי על הארנונה.

היו"ר משה גפני :

אני שואל, מה ההבדל בעניין הזה בין צפת לקרית שמונה?

עינב פרץ :

קרית שמונה מפונה ונכנסה להחלטה.

היו"ר משה גפני :

בסדר, אני יודע, עם כל הכבוד, זה מפונים וזה לא מפונים, אבל המציאות היא - - -

ינון אזולאי (ש"ס) :

זו החלטת ממשלה.

חמד עמאר (ישראל ביתנו) :

זה לא אצלה, זה החלטת ממשלה.

נאור שירי (יש עתיד) :

היא פועלת לפי החלטת ממשלה.

חמד עמאר (ישראל ביתנו) :

תביא את שר האוצר לכאן ושר האוצר ייתן לנו את התשובות.

נאור שירי (יש עתיד) :

מה אתה רוצה, שהיא תפר את החוק? מה, היא במשרד התחבורה? זה לא בהתאם להחלטת גורמי המקצוע.

היו"ר משה גפני :

אל תפריעו. אני רוצה לדעת, אותם עסקים, אותם אנשים שנמצאים בשני היישובים האלה, אני לוקח אותם כדוגמה, אני מדבר למעשה על כל הצפון, כי אנשים לא נמצאים שם, לא בגלל שפינו אלא מכיוון שהם התפנו מאליהם, המציאות היא שהיישובים האלה, כמו שהציג ראש עיריית צפת, הוא הציג

את המציאות והמציאות היא נוראה, האם אין במשרד הפנים מישהו שיבוא וידפוק על השולחן ויגיד שצריך לעשות אותו דבר גם שם?

עינב פרץ:

אני חושבת שיעידו כאן ראשי הרשויות ולא אני כמה משרד הפנים נמצא לצידם וגם השר וגם המנכ"ל באים למקבלי ההחלטות ואומרים את המציאות.

היו"ר משה גפני:

למה את ההחלטה כמו שהיא קיימת על היישובים המפונים, למה לא מקבלים את אותה ההחלטה גם ליישובים שלא מפונים אבל שהתפנו?

נאור שירי (יש עתיד):

אבל באמת מה אתה רוצה ממנה?

היו"ר משה גפני:

יש תשובה לזה?

עינב פרץ:

אני לא חושבת שזאת הסמכות שלי.

נאור שירי (יש עתיד):

מה אתה רוצה שהיא תגיד לך, שהיא תחליט? היא לא יכולה, היא מבצעת החלטת ממשלה.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

לא היא ולא האוצר יכולים לעשות בזה דבר. זה הממשלה.

ינון אזולאי (ש"ס):

אני בדרך כלל לא מסנגר על שר הפנים, אין לי קשר מיוחד אליו, אני רק אומר לך - - -

היו"ר משה גפני:

אני לא דיברתי על שר הפנים.

ינון אזולאי (ש"ס):

אתה אומר למה לא דופקים על השולחן. אני אגיד לך איפה זה נמצא, נשלחו מכתבים ודפקו גם על השולחן ושר האוצר אומר, לצורך העניין אם זה בעסקים, אני משפה בתוך העסק שלהם, הוא אומר להם שהוא רוצה על המקומות שלא מפונים, ששם העסקים סגורים והאוצר לא מוכן לשפות את זה. ששר האוצר ייתן הוראה.

היו"ר משה גפני:

אנחנו לא נמשיך את הדיון הזה, אנחנו נקיים דיון נוסף, אני אדבר עם האוצר, אני אבקש שבישיבה הבאה - - -

נאור שירי (יש עתיד):

ששר האוצר יגיע לפה.

היו"ר משה גפני:

למה אתה צועק עליי?

נאור שירי (יש עתיד):

הצעתי. סליחה.

היו"ר משה גפני:

ביקשתי ממנו השבוע, הוא לא יכול היה.

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

השר הנעדר.

נאור שירי (יש עתיד):

שמתם לב שיש קטע לשר האוצר, אתה צועק עליו והוא קם ויוצא. בכנסים הוא עושה את זה, גם בקבינט.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. אנחנו נודיע על המשך הדיון, נראה מה לעשות, באיזה מתכונת לעשות את זה. תודה רבה.

הישיבה ננעלה בשעה 12:30.